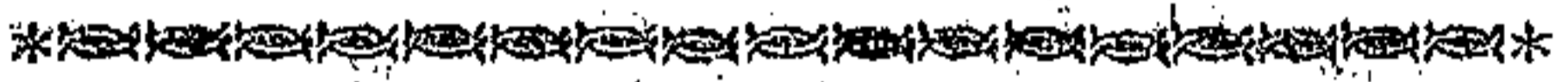

παιγμα ἱερὸν. ὡς συναπισμὸς ἀρραγῆς ὡς κοινοὶ φύλακες
 τῆς γῆς τῆς ἀνθρώπων. ἀγαθοὶ ποιῶντο φροντίδων, δει-
 σεως συνεργοί, περισβύτα δυνάτωτατοι, ἀσέρες τῆς οἰκί-
 αμῆς, ἀνθὴ τῆς Ἐκκλησιῶν, ἐγὼ δὲ φημι νοητάτε καὶ αἰ-
 δετά. ὑμᾶς ἔχει ἡ γῆ κατέκρυψεν, ἀλλ' Οὐρανὸς ὑπεδέξα-
 το. ἠνοίγησαν ὑμῖν Παραδείσους πύλαι, ἄξιον θάμα τῆ
 στρατιᾶ τῆς Ἀγγέλων, ἄξιον Πατριάρχαις, Προφήταις,
 Δικαίοις. ἀνδρες ἐστέ αὐτὰ τὰ ἀνθὴ τῆς νεότητος, τῆ βίε
 καταφρονήσαντες, ὑπὲρ γονεῖς, ὑπὲρ τέκνα τὸν Κύριον ἀγα-
 πήσαντες. αὐτὸ τῆς ἡλικίας ἀγοντες τὸ βιώσιμον, ὑπερεῖ-
 δον τῆς προσκαιρᾶ ζωῆς, ἵνα δοξάσωσι τὸν Θεὸν ἐν τοῖς
 μέλεσιν ἑαυτῶν, θείαρον ἀνθρώποι τὰ κόσμῳ, καὶ Ἀγγέ-
 λοις, καὶ ἀνθρώποις. τὰς πεπτωκότας ἠγειραν, τὰς ἀμφιβό-
 λους ἐβεβαιώσαντο, τοῖς δὲ σεβέσι τὴν ἐπιθυμίαν ἐδιπλα-
 σίασαν, ἐν ὑπὲρ τῆς ἀσεβείας ἀπαντες ἀναστήσαντες ἑό-
 παιον, ἐνὶ καὶ τῆς σεφείας τῆς δικαιοσύνης κατεκοσμήθη-
 σαν. ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ τῷ Κυρίῳ ἡμῶν. ὡς ἡ δόξα, καὶ
 τὸ κράτος εἰς τὰς αἰῶνας τῆς αἰῶνων. Ἀμήν.

ΤΟΥ ΑΤΤΟΥ ΟΜΙΛΙΑ ΚΑΤΑ ΤΩΝ

Ὀργισμένων.

Ως περ ἐπὶ τῶν ἱατικῶν ἀδραγγελμάτων, ὅταν δὲ σό-
 χως, καὶ καὶ τὸν λόγον τῆς τέχνης γίγνηται, μὴ τὴν
 πείραν μάλιστα τὸ ἀπ' αὐτῶν ἀφέλιμον ἀφείκνυται. ἔτι καὶ ἐ-
 πὶ τῶν πνευματικῶν παραινέσεων, ἐπειδὴ μάλιστα τὴν ἐκ-
 βασιμὴν μαρτυρήσαν λάβη τὰ ἀδραγγέλια, ὅτε τὸ σοφὸν
 αὐτῶν καὶ ἀφέλιμον πορὸς τὴν ἐπαπόρθωσιν τῆ βίε, καὶ τὴν τῶν
 παιδομαρτύρων τελείωσιν ἀναφαίνεται. ἀκύνοντες μὲν τῶν τῶν πα-
 ροιμιῶν ἀφ' ἑαυτῶν ἀποφαινομένων, ὅτι ὄργη ἀπόλλυσι καὶ

φρονίμους ἀκέραιους δὲ καὶ Ἀποστολικῶν παραινέσεων πάντων
 ἐργῶν καὶ θυμὸς καὶ κραυγὴ ἀρθεύτω ἀφ' ὑμῶν σὺν πάσῃ κακίᾳ
 καὶ τῷ Κυρίῳ λέγοντος, τὸν ὀργιζόμενον εἰκὴ τῶν ἀδελφῶν αὐτῶν
 εὐνοχὸν εἶναι τῷ κείσθαι· οὐδὲν ὅτε εἰς πείραν ἤλθομεν τῷ πά-
 θει, ἐκ ἐν ἡμῖν ὑπομνήσεως, ἀλλ' ἔξωθεν ἡμῖν προσασθέντος,
 ὡσπερ καταγίδος κινὸς ἀδοκίης, τότε μάλιστα τὸ θαυμαστὸν
 τῷ θεῶν πᾶσι γελωτάτως ἐπέγινωμεν, δόντες μὲν αὐτοῖ τῷ
 ἐργῷ τὸ πῶν ὡσπερ ριθίματι βιαίῳ διέξοδον, καταμανθάνοντες
 δὲ ἐν ἡσυχίᾳ πλὴν ἀχήμενον παραχρῆν τῷ ὑπὸ τῷ πάθει κα-
 τεχομένῳ, ἐπέγινωμεν ἑπὶ τῷ ἔργῳ πλὴν ἡσυχίας τῷ ῥή-
 ματος ὅτι αὐτὸ θυμώδης ἐκ ἀχήμενων. ἐπειδὴ γὰρ ἅπαντες
 παρωσάμενοι τῆς λογισμῆς τὸ πάθος αὐτὸ πλὴν δυναστείας
 τῆς φυγῆς πᾶσι λάβη, ἀποθνεύοντες πᾶσι τὸν ἀνθρώπον,
 καὶ ἕδ' ἀνθρώπον εἶναι συγχωρεῖ, ἐκείνι ἔχοντα πλὴν ἐκ τῶ
 λόγου βοήθεια. ὅπερ γὰρ τοῖς ἰοβόλοις ὅτι ἰοβ, τῶτο τοῖς
 παραξιωθεῖσιν ὁ θυμὸς γίνεται ὄρμασι, πιδῶσι, λυσίσιν
 ὡσπερ οἱ κύβητες, ἄτησιν ὡσπερ οἱ σκορπίοι, δάκνουσιν ὡσπερ
 οἱ ὄφεις. οἶδ' καὶ ἡ γραφή τὸς ὑπὸ τῷ πάθει κεκρατημένους
 ταῖς τῶν θνητῶν προσηγορίας ἀποκαλεῖν, οἷς ἐαυτοὺς δεῖ
 τῆς ποιησίας ἀκείωσαν. κύβητες γὰρ ἐνθεῖς, καὶ ὄφεις, ἡμι-
 κηματα ἐχιδνῶν, καὶ τὰ τοιαῦτα προσαναγορεύει. οἱ γὰρ ἔ-
 τειμοι πρὸς πλὴν κατ' ἀλλήλων φθορῶν, καὶ πλὴν καὶ τῶν ὁμοφύ-
 των βλάβῳ, εἰκότως ἀπὸ θνητοῖς καὶ ἰοβόλοις συσχεθμοῖν
 καὶ οἷς ἀδιάλλακτον ἐκ φύσεως ἐνυπάρχει πρὸς ἀνθρώπους
 τὸ μῖσος. δεῖ θυμὸν ἀχάλινοι γλῶσσαι, καὶ ἀπύλωτα εὐ-
 ρατα, χεῖρας ἀκρατεῖς, ὕβρεις, ὀνειδι, κακηγορία, κλη-
 γαί, καὶ τὰ ἄλλα ὅσα ἐδ' ἀπὸ ἐξαιθρημένησιν ὀργῆς, καὶ
 θυμῷ ἐκγονά ὅτι πάθη. δεῖ θυμὸν, καὶ εἶφος ἀκονᾶται, θά-
 κωτος ἀνθρώπων ἐκ χειρὸς ἀνθρωπείας πολυμάται. δεῖ τῶτον
 ἀδελφοὶ μὲν ἀλλήλους ἠγνόησαν, γορεῖς δὲ καὶ τέκνος τῆς φύ-
 σεως ἐπελάθοντο, ἀγνοῖσι μὲν γὰρ ἐαυτοὺς πρῶτον οἱ ὀργί-
 ζοι.

ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΥ ΚΑΙΣΑΡΕΙΑΣ, 101

ζώοντες, ἔπειτα καὶ πάντας τὰς ὑπαιτιότητας. ὡς αὖτε καὶ χα-
ράδραι πρὸς τὰ κοίλα συρρέουσαι τὸ πρὸς τοῦτον ἀδυστύρῃσιν,
ὡς αὖτε τῶν ὀργισμῶν ὀρμαὶ βίαιαι καὶ ἀκατάκτοι διὰ πᾶν-
των ὁμοίως χωρεῖσιν· καὶ ποτὶα τῶν θυμηλικῶν ἀδέσιμος,
καὶ ἀρετὴ βίη, καὶ οἰκειότης γούρας, καὶ παραβίασις χάρτες,
καὶ ἄλλοι τῶν τιμῶν· μακίστις ὅστις ὀλιγοχρόνιος ὁ θυμὸς,
εἴθε καὶ εἰς πρῶτον κακὸν ἑαυτὸς πολλὰκις ἐμβάλλῃσιν, τῆ
πρὸς τὴν ἀμύνην αὐτῆς τῆ κατ' ἑαυτὸς ἀμυλῶντες, οἷον
ἢ οἷον, τῆ μνήμη τῶν λευπηκότων πρὸς κεντέμῃσιν, σφρα-
δαζόντες αὐτοῖς τὸ θυμὸν καὶ πηδῶντες, καὶ πρῶτον ἀπολύει-
σιν, πρὶν ἢ κακόν τι εἶναι τοῖς παροξύνῃσιν, ἢ τὸ καὶ
πρὸς λαβεῖν, εἰάν τυχῇ· ὡς αὖτε καὶ πολλὰκις τὰ βίαιως κα-
ταρρηγνύμενα ἔπειτα τι πλέον, ἢ ἔδρασε τοῖς ἀντιτύποις
ὡς ἔδρασαν ἄνευ· τίς αὖτ' ἐφίκοιτο τῆ κακῆς; ὅπως οἱ ὀξύρρο-
ποι πρὸς θυμὸν ὑπὸ τῆς τυχεύσεως παραφύσεως ὀξυτόμῃσιν,
βοῶντες καὶ ἀγρυπνῶντες, καὶ τίτος ἔχει τῶν ἰοβόλων ἀναδέξτε-
ρον ἐφορμῶντες, καὶ πρῶτον ἴσανται, πρὶν ἢ διὰ μεγάλα,
καὶ ἀηκῆσιν κακῆς, οἷον πομφόλογος αὐτοῖς τῆς ὀργῆς ἐκρά-
γείσῃσιν, ἔπειτα πρὸς τὸ φλεγμαῖνον, ἔπειτα ἢ εἴθε ἀκμή, ἔπει-
τα πῦρ, ἔπειτα ἄλλοι τῶν φοβερῶν, ἰκανὸν τὴν ὑπὸ τῆς ὀργῆς
ἐκμανεῖσιν ψυχῶν ἐπιχεῖν, καὶ μάλλον γὰρ, ἢ τὰς ὑπὸ δαιμό-
νων καταχεθόντες, ὡς εἶδεν ἔπειτα καὶ τὸ χῆμα, ἔπειτα καὶ τὴν
τῆς ψυχῆς ἔδρασαν οἱ ὀργισμοὶ ἔδρασαν· ὀργισμοῖσιν
ἢ τῆς ἀτίλυπῆσεως, ἔπειτα μὲν τῆ καρδίᾳ τὸ αἷμα, ὡς
ὡς βίη πρὸς κυκλῶμενον καὶ παφλαζόν, πρὸς δὲ τὴν ἐπὶ
φύσιν ἀξανθῆσαν, ἐν ἄλλῃ μορῇ τὸν ὀργισμὸν ἔδειξεν,
τὴν σωτήρη πᾶσι καὶ γνῶμῃσιν, ὡς αὖτε πρὸς ἄπειρον ἐπὶ
ἐκλύεισιν ὑπαλλάξαν· ὀφθαλμοὶ μὲν ἢ ἐκείνοις οἱ οἰκεῖοί τῆ
καὶ σωτήρησιν ἠγνόωται· πρὸς ἄφορον δὲ τὸ ὄμμα, καὶ πῦρ ἢ τῆ
βλέπει· καὶ πρὸς ἔδρασαν τὸν ὀδόντα καὶ τῶν ὄσων τὰς ὀρέσας χο-
ρῶντας· πρὸς ἄπειρον πελιδκῶν καὶ ὑφαιμόν· ὄγκος τὸ σῶμα τῆ

192 ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ

ὁμοίως φλέβες ἀρρήγνυμαι, ἐπὶ τῆς ἐνδοθεν ζάλης
 λοιμῶν καὶ πνέματος. φωνὴ βραχεία καὶ ὑπερτεινομένη, καὶ
 ὁ ὄνος ἀναρῶρος καὶ εἰκὴ προεκπίπτων, καὶ καὶ μέρος, εἰδὲ
 ὄτα κινῶν, εἰδὲ ὁσήμεως προϊών. ἐπειδὴν δὲ εἰς τὸ ἀνήκεσον
 ἕωκερ φλόξ ὄλης ἀφθονία τοῖς παροξύνουσιν ὄξαφθῆ, τότε
 δὴ τότε τὰ ἕτε λόγῳ ῥητὰ, ἕτε ἔργῳ φορητὰ ἐπιθεῖν ἐστὶ θεά-
 ματα. χεῖρας μὲν διηρυμίας καὶ τῆς ὀμοφύλων, καὶ πᾶσι μέ-
 ροσι τῆ σώματος ἐπιφερομένης, πόδας δὲ ἀφειδῶς τοῖς κα-
 ελωτάτοις ἀναλλομοῦς, παῦ δὲ τὸ φανερὸν, ὄπλον τῆ ματιᾶ
 γινόμενον. εἰδὲ καὶ ἐπὶ τῷ ἐναντίῳ τὸ ἴσον κακὸν ἀντιστρατεύ-
 ομενον εὐρασι, ὀργυλὸν ἀλλίω καὶ ματιᾶν ὁμοτιμον, τότε δὴ καὶ
 συμπεσόντες ἔδρασαν ἀλλήλους, καὶ ἔπαθον, ὅσα εἰκὸς τῆς
 ἐπὶ τοιαύτῳ δαίμονι στρατηγικῶς παθεῖν. πηρώσεις γὰρ με-
 λῶν, ἢ καὶ θανάτους πολλάκις. ἀθλα τῆς ὀργῆς οἱ μαχόμενοι
 ἀπλωέγναστο. ἤρξε χειρῶν ἀδίκων, ὁ δὲ ἠμύατο, ὁ δὲ ἀ-
 κηλιέγκον, ὁ δὲ ἔχ ὑφίεται. καὶ τὸ μὲν σῶμα ταῖς πληγαῖς
 ἀγκόπτεται, ὁ δὲ θυμὸς τῷ ἀλγεινῷ τλίω αἰδῆσι παραιτεῖ-
 ται. ἐ γὰρ ἀγασσι χολίω πρὸς τλίω ὦν πεπόνθασιν αἰδῆσιν,
 ὄλης αὐτοῖς τῆς ψυχῆς πρὸς τλίω ἄμικων τῷ λελυπηκότος κα-
 κημεῶνης. μὴ δὴ κακῶ τὸ κακὸν ἰάθε, μηδὲ ἐπιχειρεῖτε ἀλ-
 λήλους ὑπερβαίνειν ταῖς συμφοραῖς. ἐν γὰρ ἀμίλλαις πονηραῖς
 ἀθλιώτερος ὁ επικήσας, διότι ἀπέρχεται τὸ πλεῖον ἔχων τῆς
 ἀμαρτίας. μὴ τοίνυν γλῶσσι κακῶ πληρωτῆς ἐραῖς, μηδὲ πο-
 τερῶ δυνεῖς πονηρότερος ἐκτισθῆς. ὑβρισεν ὀργισθεῖς; σῆσον τῆ
 σιωπῆ τὸ κακόν. σὺ δὲ ἄσπερ ρεῦμα τλίω ἐκείνης ὀργυλὸν εἰς τλίω
 ἰδίαν καρδίαν ὑποδέξάμενος, τῆς ἀέμες μιμηθῆ, δὲ τῆς ἀντι-
 κηνοῖας ἀντιδιδόντας τὸ ἐνεχθεῖν. μὴ διδασκάλῳ χηῆσι τῆ
 ἔχθρῳ, μηδὲ ὁμισοῖς, τῆτο ζηλώσης, μηδὲ γούη, ἄσπερ κά-
 τοπῆρον τῆ ὀργίλα; τλίω ἐκείνης μορφλῶ ἐν σεαυτῆς δεκνύς. ἐ-
 ρυθρὸς ἐκείνος. σὺ δὲ ἀκὲ φαιρίχθης; ὀφθαλμοὶ ὑφαιμοὶ οἱ
 εἰδὲ καὶ, εἰπέ μοι, γαλιώλω βλέπεις; φωνὴ βραχεία. ἢ δὲ σὴ
 ἠπία;

ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΥ ΚΑΙΣΑΡΕΙΑΣ. 103

ἡπία; ἔδὲ ἢ ἐν ταῖς ἐρημίαις ἢ καὶ ἔτις ἀνεκλάσθη ἀπεραία
 πρὸς τὸν φθιγγάμνον, ὡς ὅτι τὸν λοιδόρον αἰ ὕβρεις ἐπικασσά-
 φασί; μάλλον δὲ ὁ μὲν ἦχος ὁ αὐτὸς ἀπεδόθη, ἢ δὲ λοιδόζια
 μὲν παροδήκεις ἐπικέεισιν. οἷα γὰρ ἀλλήλας ἐφουβείζοντες ἀντι-
 φθέγγονται; ὁ μὲν εἶπεν ἀφανῆ καὶ εἰς ἀφανῶν. ὁ δὲ ἀπεκά-
 λασεν οἰκοτεῖβαν οἰκοτεῖβα. ἔτις πένητα, ἐκεῖνος ἀλίτλω
 ἔτις ἀμαθῆ, ἐκεῖνος πλοδαπλήγα. ἕως αὖ ἀντοῖς αἰ, ὕβρεις ἐπι-
 στερ τοξόματα, ἐπιλίπωσιν. εἶτα ἐπειδὴ πᾶσαν λοιδόζια
 δὲ τῆς γλώττης ἐκσφενδονήσωσιν, ἔτις λοιπὸν πρὸς τὴν δὲ
 τῶν ἐργῶν χαρῶσιν ἀμμου. θυμὸς μὲν γὰρ ἐγείρει μάχην, μά-
 χη δὲ γυνᾶ λοιδόζια, αἰ δὲ λοιδόζια πληγὰς, αἰ δὲ πληγὰς
 βραύματα, ἐκ δὲ βραυμάτων πολλάκις θάνατοι. ὅτι τῆς πρῶ-
 τῆς ἀρχῆς τὸ κακὸν ἐπίχωμεν, τὴν ὀργὴν πάσῃ μηχανῇ τῶν φυ-
 γῶν ἐξελόντες. ἔτις γὰρ αὖ δυνειθεῖμεν τὰ πλεῖστα τῶν κακῶν,
 ὡσπερ ῥίζη τινὶ καὶ ἀρχῇ τῆς πάθου τύτῃ συνεκτεμεῖν. ἐλοιδό-
 ρησε; σὺ δὲ εἰλόγησον. ἐτύπησε; σὺ δὲ ὑπόμεινον. ἐξέπτεσε
 καὶ τὸ μηδὲν ἠγεῖται σε; σὺ δὲ ἐννοίαν λάβε σεαυτῆ, ὅτι ἐκ γῆς
 ὑφέσκηκας, καὶ εἰς γῆν πάλιν ἀναλυθήσῃ. ὁ γὰρ τέτοις τοῖς λό-
 γοις ἑαυτὸν ποροκαταχῶν, πᾶσαν ἀτιμίαν ἐλάττονα εἰρήσει
 τῆς ἀληθείας. ἔτις γὰρ καὶ τῆς ἐχθρῶ ἀμήχανον κατασκοδάσκει
 τὴν ἀμμου, ἀξίωτον σεαυτὸν ταῖς λοιδόζιας δεικνύς, καὶ σεαυ-
 τῆ μέγαν τῆς ὑπομονῆς ποροξενήσεις τὸν σέφωρον, τὴν ἑτέρη
 μανίαν ἀφορμῶν οἰκείας φιλοσοφίας ποιέμενος. ὡσεὶ αὖ ἐμοὶ
 πείθη καὶ ἐπίδα φιλοσύνη τῶν ὕβρεων. ἀφανῆσε εἶπε καὶ ἀδα-
 ξον, καὶ μηδὲν ἀμηδαμόθου; σὺ δὲ γῆν εἶπε καὶ σποδὸν σεαυ-
 τῶν. ἔκ εἰσεμνότερος τῆ Πατρὸς ἡμῶν Ἀβραάμ, ὅς ἑαυτὸν ταυ-
 τα ἀπεκάλει, ἀμαθῆ καὶ πτωχὸν, καὶ τῆ μηδενὸς ἀξίον; σὺ δὲ
 σκώληκα σεαυτὸν εἶπε, καὶ ὅτι κοπείας ἔχειν τὴν γούσιν, τὰ τῆ
 Δαβὶδ λέγων ῥήματα. τέτοις ποροδῆς καὶ τὸ τῆ Μαυσέως καλὸν
 ἐκεῖνος ὑπὸ Ἀραῶν καὶ Μαριάς λοιδόρηθῆς, ἐπάκουί τυχῆ τῆ
 Θεῶ, ἀλλὰ ποροσπύχετο ὑπὲρ αὐτῶν. τίνων βάλει μαθητῆς

εἶναι μάλλον, τῷ Θεοφίλων καὶ μακροχρόνιων, ἢ τῷ ἵ-
 ποτὶ τῷ πνεύματος τῆς ποιητικῆς πληρωμένων; ὅταν σοὶ κη-
 κηθῇ τῆς λοιδορίας ὁ πειρασμός, νόμιζε κείνοτα σεαυτῷ,
 πότερον ἢ τῆς μακροθυμίας προχαιρεῖς τῷ Θεῷ, ἢ ἢ τῆς
 ὀργῆς ἀποβίχης πρὸς τὸν ἀντίδικον. εὖς κειρὸν τοῖς λογισ-
 μοῖς σεαυτῷ, τίω ἀγαθῶ ἐκλέξασθαι μερίδα· ἢ ἢ εὖς
 λησῆς τι κρείττον τῷ ὑποδείγματι τῆς πραότητος, ἢ χαλεπώ-
 τερον ἡμῶν ἢ τῆς ἐπιθυμίας. τί ἢ εὖς γούνοιο ὀδυνηρό-
 τερον τῷ ἐχθρῷ, ἢ τὸν ἐχθρὸν ἑαυτῷ ὄραν ὑβριαν ὑφιλοπέ-
 ρον; μὴ καταβάλης σεαυτῷ τὴν γνώμην, μηδὲ ἀνάχη γέ-
 νέσθαι ἐφικτὸς τοῖς ὑβρίξασιν. ἕασον αὐτὸν ἀπρακτικῶς καὶ
 θυλακτεῖν. ἐφ' ἑαυτῷ ἁρρηγνύσθω· ἕασον ἢ ὁ τύπτω
 πὲν μὴ ἀλγῆται, ἑαυτὸν τιμαρεῖται (εἴτε ἢ τὸν ἐχθρὸν ἢ
 μῦατο, καὶ τὸν θυμὸν ὑπὸ ἀνέπαυσον) εἴως ὅ τὸν ἀλοιδορητῶν
 ὀνειδίξων, παραμυθίαν εἶρεν τῷ πᾶσις εἰ δυνάται. τὸν ἀν-
 τίον μὴ εὖς, ὅπερ ἐφίω, καὶ ἁπαλείεται· εὖς ἢ εὖς εὖς
 παρόντων, οἷα ἐκείνος ὑμῶν προσαγορεύεται; ὁ μὴ λοι-
 δος, σὺ δὲ μεγαλόφυχος· ὁ μὴ ὀργίλος καὶ χαλεπός, σὺ
 δὲ μακρόθυμος καὶ πρᾶος· ὁ μὴ μεταγνώσεται ἐφ' οἷς ἐφθά-
 ξατο, σὺ δὲ εὖς ποτε μεταμελήσῃ τῆς ἀρετῆς. τί δειτὰ πολ-
 λά λέγειν; τῷ μὴ ἀπέκλεισε τίω τῷ Οὐριωῶν βασιλείαν ἢ
 λοιδορία· λοιδοροὶ ἢ βασιλείαν Θεῷ εἰ κληρονομήσασιν· σοὶ
 δὲ ἠτοίμασε τίω βασιλείαν ἢ σιωπή· ὁ ἢ ὑπομείνας εἰς τὸ
 λος εἴπος σωθήσεται. ἀμύνομος δὲ καὶ εἰς Ἴσον ἀντιπαθισά-
 μνος τῷ λοιδορῷ, τί καὶ ἀπολογήσῃ; ὅτι παρῆξενε κατὰ
 ξας; καὶ ποίας ἔστο συγγνώμης ἀξίον; εὖς ἢ ὁ πόρνος ὅτι
 τίω ἑταίρην τίω αἰτίαν μετατιθεῖς ὡς πρὸς τίω ἀμαρτίαν
 διερεθίσασαν, ἦτον τῆς κατακείσεως ἀξίεται. εἴτε σέφανοι
 χεῖς ἀποταγανισῶν, εἴτε πτόματα χεῖς ἀντιπάλων. ἀ-
 κείεις τῷ Δαβὶδ λέγοντος· ἐν τῷ συσπῆσαι τὸν ἀμαρτωλὸν ἐ-
 ναντίον μου, εἴχι παροξυνῶν, εὖς ἡμῶν μίω, ἀλλ' ἑκὼ
 φῶθω,

ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΥ ΚΑΙΣΑΡΕΙΑΣ. 105

φίλῳ, καὶ ἐταπεινώθῳ, καὶ εὐίγνητα εἰς ἀγαθῶν. σὺ δὲ
 παραξυῶν μὴ ὡς ἐπιφραυλὴ τῆς λοιδορίας, μιμῆ δὲ πάλιν ὡς
 ἀγαθόν. ἴδου ἦν ἔπαδες ἀεὶ καλεῖς. ἢ τὸ μὴ ἀλλότριον κα-
 κόν ἐπιμαλῶς καταβλέπεις, τὸ δὲ σεαυτὲ αἰχρὸν ἐδαμῆ τί-
 θης; ποιηρὸν ἢ ὕβρις; φύγε τὴν μίμησιν. εἰ δὲ δὴ τὸ ἕτερον
 κατάρξαι, ἰκανὸν εἰς παραίτησιν, δικαιότερόν μὴ ἔσθ, ὡς
 ἑμαυτὸν πείθω, καὶ ἐπιτεῖναι τὴν ἀγαπάησιν. διότι ὁ μὴ ἐκ
 εἶχε τὸ σωφρονίζον ὑπόδειγμα. σὺ δὲ βλέπων ἀχρημονεῖται
 τὸν ὀργιζόμενον, ἐκ ἐφιλιάξαι αὐτῆ τὴν ὁμοίωσιν. ἀλλ' ἀγα-
 νακτεῖς, καὶ χαλεπαίνεις, καὶ ἀποργίζῃ, καὶ γίνεται σοι τὸ πά-
 θος λόγογια τῆς ἀπολαβόντος. αὐτοῖς ἦν οἷς ποιεῖς, κακείνου
 αἰτίας ἀφίης, καὶ σεαυτὸν κατακρίνεις. εἰ μὴ ἦν ποιηρὸν ὁ θυ-
 μός, τί ἐκ ἐξέκλινας τὸ κακόν; εἰ δὲ συγγνώμης ἀξίον, τί χα-
 λεπαίνεις τῆς θυμικῆς; ὡς εἰ δούτερος ἤλθες πρὸς τὴν ἀν-
 τίδοσιν, ἐδούσε τὴν ὀνήσει. ἀλλ' ἦν τοῖς σεφικταῖς ἀγῶ-
 σιν ὁ κατάρξας τῆς παλαισμάτων, ἀλλ' ὁ ὑπερβαλλόμενος σε-
 φανῆται. καὶ κατακρίνεται τοῖς, εἰ μὴ μόνον ὁ καθηγησάμε-
 νος τῆς βίης, ἀλλὰ καὶ ὁ ποιηρῶν ἡγεμόνι πρὸς τὴν ἀμαρτίαν
 ἐξακολυθῆσας. εἰ μὴ πρῶτα σε προσείπη, εἰ μὴ ἀληθῆ λέ-
 γει, κατέδειξαι τὴν ἀλήθειαν. εἰ δὲ ψεύδεται, τί πρὸς σὲ τὸ
 λεγόμενον; μήτε πρὸς ἐπαίνους χαυλωθῆς τῆς κατὰ τὴν ἀλή-
 θειαν. μήτε πρὸς ὕβρις ἀγελανῆς πῶς εἰς ἀπομύσας σε. εἰ
 ὄρας τὰ τοξόματα; πῶς τῆς μὴ σερῶν καὶ ἀτιτύπων στέφυκε
 διεκπίπτειν, ἐν δὲ τοῖς ἀπαλοῖς καὶ ὑπείκασι τὴν ὀρμὴν ὑπε-
 κλύειν; τοῖς δὲ ἴσως νόμιζε εἶναι καὶ τὸ τῆς λοιδορίας. ὁ μὴ ἀν-
 τιβαίνων, εἰς ἑαυτὸν καταδέχεται. ὁ δὲ ἐκδιδῆς καὶ ὑπείκασι ἐν
 τῆ ἀπαλότητι τῆς ἔσπευ, τὴν ἐπ' αὐτὸν φρονητικὴν ποιητικὴν
 διέλυσε. τί δὲ σε παράσσει ἢ προσηγορία τῆς πρῶτης; μήδητι
 τῆς φύσεως σεαυτῆ, ὅτι γυμνός εἰς τὸν κόσμον εἰσῆλθες, γυ-
 μνός καὶ ἀπελόση. τί δὲ γυμνῶ πονηρότερον; ἐδούσε ἡκιστὰς δει-
 ρόν, εἰ μὴ μὴ σεαυτῆ οἰκειώσης τὰ εἰρημῶνα. τίς ποτε ἀπὸ χθῆ

ἢ πονίαν εἰς δισμωπύριον; ἢ τὸ πονέειν ἐποικίδισον, ἀλλὰ
 τὸ μὴ φέρειν δὲ ἄνωγ τὴν πονίαν. μνήθητι τῷ Δαυὶδ, ὅτι
 πλίσσιος ὢν ἐπτώχουσε δι' ἡμᾶς. εὐὸν ἀφρονά σου καὶ ἀμαθῆ ἢ πορο-
 σαγορδία, ὑπομνήθητι τῶν Ἰσραηλιτῶν ὕβριων, αἷς τὴν ἀλη-
 θινὴν σοφίαν ἐλοιδορήσαντο. σαμαρείτης εἶ, καὶ δαιμόνιον εἶ-
 χεις. εὐὸν μὲν ἐν ὀργισθῆς, ἐββαίωσας τὰ ὄνειδη. τί γὰρ ὀρ-
 γῆς ἀφρονέστερον; εὐὸν δὲ μείνης ἀόργητος, ἠχίνας τὸν ὕβριστα-
 τα, ἔργω τὴν σωφροσύνην ἐπιδειξάμενος. ἐρραπίθης; καὶ ἦ
 καὶ ὁ Κύριος, ἐνεπτύθης; ἀλλὰ καὶ ὁ Δαυὶδ ἡμῶν. εἰ γὰρ ἀπέ-
 γραψε τὸ ποροσωπον ὑπὸ ἀίχμῆς ἐμπτυσμάτων. ἐσυμοφάνη-
 θης; καὶ γὰρ καὶ ὁ πελῆς, πῶς ἐρρήξασα τὸν χιτωνίσκον, ἀπέδυ-
 σάμε καὶ τὸν Κύριον, καὶ διεμερίσαντο τὰ ἱμάτια αὐτῆ ἑαυτοῖς,
 ἔπω κατεκείθης, ἔπω ἐσαυρώθης. πολλαί σοι λείπει, ἵνα
 φθάσης αὐτῆ πορὸς τὴν μίμῃσιν. τάτων ἕκασον ὑποβρέχετο
 τὴν διακόσιαν, καὶ καταστέλλετο τὴν φλεγμοναίαν. αἱ γὰρ τοιαῦτα
 ποροπῶσαι καὶ ἐξιδέσεις, οἷον πηδύματα τῆς καρδίας καὶ
 σφυγμῶς ἀφαιρέσαι, εἰς δὲ σάθειαν καὶ γαλιώλιον τὰς λογισμῶς
 ἐπανάγασαι. καὶ τῷ ὕβρι ἀρα τὸ ὑπὸ τῷ Δαυὶδ εἰρημύον, ὅτι
 ἠτοιμάθην, καὶ ἐκ ἐπαράχθην. δεῖ τοίνυν τὸ μακρόν, καὶ ἐμπλη-
 κτον κίνημα τῆς ψυχῆς καταστέλλειν τῇ μνήμῃ τῶν μακαρίων
 ὑποδειγμάτων. πῶς ὁ μέγας Δαυὶδ πορῶς ἐκείχεται τῆς πα-
 ροινίας τῷ Σεμεὶ; ἢ ἦν ἐδίδα καιρὸν τῇ ὀργῇ κινήθῃναι, πορὸς
 τὸν Θεὸν μεταφέρειν τὴν ἐνοσίαν, ὅτι Κύριος, εἶπε, φησὶ, τῷ
 Σεμεὶ καταράσθαι τὸν Δαυὶδ. διόπερ ἀέσαν. αἱμάτων ἀνὴρ καὶ
 ἀνὴρ παρατόμος, ἐκ ἐκείνου ἐχαλέπαιτον, ἀλλ' ἑαυτὸν ἐταπει-
 νει, ὡς καὶ τὴν ἀξίαν αὐτῆ τῆς ὕβριος ἀπαντώσης. δύο δὲ ταῦ-
 τε πῶς ἐλέγε σεαυτῷ· μήτε σεαυτὸν μεγάλων ἀξίον κείνης, μήτε
 ἀνθρώπων τινὰ πῶς πολὺ ἐλατῦθαι σε καὶ τὴν ἀξίαν νομί-
 σης. ἔπω γὰρ ἐδέποιε ὁ θυμὸς ἐν ταῖς ἐπαγομέναις ἡμῖν ἀτι-
 μίαις, ἐπανασήσεται. δεινὸν μὲν τὸν δὲ ἔργηθηθῆναι καὶ ταῖς με-
 γίσταις ὑπόχρεων χάρισι, πορὸς τῷ ἀχαρίσῳ, ἐτι καὶ ὕβριος καὶ

ἀτιμίας κατάρξαι. δεινὸν μὲν, ἀλλὰ τῷ ποιῶντι μείζοντί ἐστι
κακὸν, ἢ τῷ πάχοντι. ἐκεῖνος ὑβρίζειτω, σὺ δὲ μὴ ὑβρίζε-
γυμνάσιόν σοι πρὸς φιλοσοφίαν ἔσω τὰ ῥήματα. εἰ μὴ δηχ-
θῆς, ἄφωτος εἶ. εἰ μὴ δὲ καὶ πάθῃς τι τὴν ψυχὴν, ἐν σεαυτῷ
κάταχε τὸ λυπηρὸν. ἐν ἐμοὶ γάρ, φησιν, ἐπαράχθη ἡ καρδία
μυ, τέττιν, ἔδιδόθη πρὸς τὸ ἔξω τὸ πάθος, ἀλλ' οἷόν τε
κῆμα εἶσω τῆς ἀγριαλῶν κατακλασθῆν ἐσορέθη. καθισύχα-
σὸν μοι τὴν καρδίαν ὑλακτῶσαι, καὶ ἀζευαίνεσθαι. αἰδέομαι τὰ
πάθη τῶ ἐν σοὶ λόγῳ τὴν βηρυάειαν, ὡς περ τὸ ἐν παισὶν ἀπει-
κτον ἀνδρὸς αἰδεσίμῳ παρσίου. πῶς μὲν ἐν ἐκφυγοίμῳ τὴν ἐκ-
τὴ ὀργίζεσθαι βλάβῳ; εἰ μὴ πείσωμεν τὸν θυμὸν μὴ πορολαμ-
βαίνειν τὰς λογισμῶν. ἀλλὰ τῆν πρῶτον ἐπιμελώμεθα, ὡς
μηδέ ποτε αὐτὸν ποροκτῆσει τῆς διατοίας. ἔχομεν δὲ ὡς περ
ἵππον ὑπεζυγμένον ἢ μὴ καὶ οἷον χαλινῶ τινὶ τῷ λόγῳ κατα-
πειθῆ, μηδαμῶ τῆς ταξέως ἐμβαίνοντα τῆς οἰκείας, ἀγόμενον
δὲ ὑπὸ τῷ λόγῳ, ἐφ' ὅπερ αὐτὸν καθεγῆται. ἐστὶ γὰρ πρὸς πολλὰ
τῆς ἀρετῆς ἔργων βηρυάειον, ἢ μὴ τῆς ψυχῆς τὸ θυμοειδές,
ὅτινα, ὡς ἐρίτις στρατιώτης πᾶσι τῆς στρατηγῶ τὰ ὄπλα θέμε-
νος, εἰ τοίμως ἐπὶ τὰ πᾶσι γυμνάσασθαι τὰς βοηθείας παρέχεται,
καὶ σύμμαχος ἢ τῷ λόγῳ καὶ τῆς ἀμαρτίας. κενὸν γὰρ ὅστι τῆς
ψυχῆς ὁ θυμὸς, τόνον αὐτῇ πρὸς τὴν καλῶν ἐνστάσιν ἐμ-
ποιαῖν. εἰ γὰρ ποτε λάβοι αὐτὴν ὑφ' ἡδονῆς ἐκλυθεῖσαν, οἷο-
ντα φαβῆ σιδήρῳ σωμασας, ἀυσηρᾶν αὐτὴν καὶ ἀνδρείαν ἐκ μα-
λακῆς ἀγαῖν, καὶ ἀνείμειν ἐποίησεν. ἢ γὰρ εἰ μὴ θυμωθεῖς καὶ
τὰ πονηρὰ, δυνατὸν σοὶ μισῆσαι αὐτὸν ὅσον ἀξίον. δεῖ γὰρ,
οἶμαι, τὴν ἰσὺν σπασθῆν ἔχειν πρὸς τὴν ἀγάπῳ τῆς ἀρετῆς,
καὶ πρὸς τὸ μῖσος τῆς ἀμαρτίας, πρὸς ὅπερ μάλιστα χηρῆσιμος ὁ
θυμὸς. ἐπειδὴ οἷον κύνων ποιμνί, ἔτις ὁ θυμὸς τῷ λογισ-
μῶ παρεπόμενος, πρῶτος μὲν καὶ χειροῖθις τοῖς ἀφελῆσι, καὶ
ἀνακλιτος τῷ λογισμῶ, πρὸς μὲν τὴν ἀλλοβίαν, καὶ φωνὴν
καὶ ὄφιν ἄξυαζέμενος, καὶ ἄνθεραπείαν ἔχειν δοκῆ, τῶ δὲ σιμῆ-
θας

ΤΟΣ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ

Θεός αὐτῶν καὶ φίλος ἐμβοήσαντος, ὑποπτήσαν· αὐτὴ δὲ εἰς ἡμᾶς
 καὶ ἐμμετρός τῃ φρονίμῳ τῆς ψυχῆς μέρει ἡμεῖς τῆ θυμοειδέος
 ἢ σιωπῆς· ὁ γὰρ πῶς ἀδιάλλακτος εἶσαι τοῖς ἐπιβέλοις καὶ
 ἀσπονδός· μὴδὲ ποιεῖ τι πρὸς τὸ βλάπτον φιλίων καταδεχόμε-
 νος, ἀλλὰ τὴν ἐπιβλάν ἡδονῶν ὡς περ τινα λύκον ὑλακτῶν ἀεὶ
 καὶ ἀσπαράσων· πῶς τὸν μὲν δὴ ὑπὸ τῆ θυμῆ τὸ ἀφιλιμον, τοῖς
 εἰδόσι μεταχειρίζεται· ἐπεὶ καὶ τῶν ἄλλων δυνάμεων ἕκαστη
 ἡμεῖς τὸν τρόπον τῆς χηρῆς, ἢ κακῆς, ἢ ἀγαθῆς τῆς κητημῆρος
 γίνεται· οἷον τῆς ἐπιθυμητικῆς τῆς ψυχῆς, ὁ μὲν εἰς ὑπερλα-
 σιν σαρκὸς καὶ τῶν ἀκαθάρτων ἡδονῶν ἀποχρησάμενος, βδελυκ-
 τὸς καὶ ἀκόλατος· ὁ δὲ ἐπὶ τῆς ἀγάπῃ τῆς Θεοῦ ἔσφαι, καὶ τῆς
 ὀρεξίης τῶν αἰωνίων ἀγαθῶν, ζηλωτὸς καὶ μακάριος· πάλιν καὶ τὸ
 λογιστικῆς ὁ μὲν καλῶς μεταχειρίζομενος, φρόνιμος ὅστις καὶ συ-
 νετός· ὁ δὲ ἐπὶ βλάβῃ τῶν πλησίων ἠκουσῶν τὸν ἑαυτοῦ, κακῆς
 ἔσφαι καὶ πικρῆς· μὴ δὴ ἔν τῆ πρὸς σωτηρίαν ἡμῶν δεδω-
 μένα ἡμεῖς τῆς κτίσαντος, ἀπορμῶν ἑαυτοῖς ἀμαρτίας ποιήσω-
 μεν· ἔτι δὴ καὶ ὁ θυμὸς, ὅπερ εἶ, καὶ ὡς εἶ κινῆμενος, ἀδελφίαν
 ποιῆ, καὶ ὑπομονὴν, καὶ ἐγκράτειαν, ἡμεῖς δὲ τὸν ὀρθὸν λόγον
 ἐνεργῶν, μακρὰ γίνεται· διὰ τὴν ἡμᾶς καὶ ὁ ψαλμὸς νεθετοῖ,
 ὀργίζεσθε, καὶ μὴ ἀμαρτάνετε· καὶ ὁ Κύριος τῆ μὲν ὀργίζομεν
 εἰκῆ, τὴν κείνη ἐπαυτείνεται· τὸ δὲ ἐφ' ἃ εἶ κεχῆσθαι τῆ ὀρ-
 γῆ, ὡς ἐν φαρμάκῳ εἶδει, ἢ ἡμεῖς γίνεται· τὸ γὰρ, ἐχθρὰν εἶσα
 ἀνὰ μίσον σὲ καὶ τῆ ὀφείας, καὶ τὸ, ἐχθραίνετε τοῖς Μαδιυαίοις,
 διδάσκοντός ὅστις κεχῆσθαι τῆ θυμῶ ὡς περ ὄπλῳ· διὰ τὴν
 Μωϋσῆς ὁ πάντων ἀνθρώπων πατριάρχης, ἐκδικῶν τὴν εἰδω-
 λολασίαν, τῆς τῆς Λαβίης χεῖρας πρὸς τὸν τῆς ἀδελφῶν φόν-
 τον ἐξώπλισε· θέτω, φησὶ, τὴν ῥομφαίαν ἕκαστος ἐπὶ τὸν
 μηρὸν αὐτῆ, καὶ διέλθετε ἀπὸ πύλης εἰς πύλην, καὶ ἀσπασ-
 φατε διὰ τῆς παρεμβολῆς, καὶ ἀποκτείνετε ἕκαστος τὸν ἀδελ-
 φὸν αὐτῆ, καὶ ἕκαστος τὸν ἐγγιστὰ αὐτῆ· καὶ μετ' ὀλίγον, καὶ εἶπε
 φησὶ, Μωϋσῆς· ἐπληρώσατε τῆς χεῖρας ὑμῶν σήμερον τῆ
 Κυ-

Κυεῖν, ἕκαστος ἐν τῷ Υἱῷ αὐτῷ, καὶ ἐν τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ, δο-
 θῆναι ἐφ' ὑμᾶς δ' λογίαν. τί δὲ τὸν Φινεὶς ἐδικαίωσεν; ἔχ-
 η δίκαια ὄργη καὶ τῆς πορνείας αὐτῶν; ὅς τὰ πολλὰ βηθικῆς ὡς
 καὶ παρῶς, ἐπειδὴ εἶδε τὴν πορνείαν τῆς Ζαμβελ καὶ τῆς Μαδιανί-
 κιδος ἀναφανδὸν καὶ ἀπηνευθευσμένης ἡγομένης, εἶδὲ συγκα-
 λυπτόντων αὐτῆς τὴν αἰσχύνην, τὴν ἀχήμενα θύσαν καὶ ἀναχό-
 μενος, εἰς δέον ἐχρήσατο τῷ θυμῷ, δι' ἀμφοῖν ἐλάσας τὸν
 σπειραμάσιον. Σαμψὴλ δὲ τὸν Ἀγαγ τὸν βασιλέα τῆς Ἀμαλῆης
 ὑπὸ τῆς Σαβλ ὄψα τὸ πρόσαγμα τῆς Θεᾶς περὶ σωθούτα, ἔχ-
 ὑπὸ δίκαιας ὄργης εἰς μίσου ἀγαγῶν κατεφονόσεν; ἔτω γέ-
 νεται πολλάκις ὁ θυμὸς ἀγαθῶν πράξεων ὑπέρτης. Ἡλίας
 δὲ ὁ ζηλωτὴς, πενήκοιτα καὶ τετρακοσίαις ἀνδράς Ἰερεῖς τῆς αἰ-
 σχυῆς, καὶ τετρακοσίαις ἀνδράς Ἰερεῖς τῆς ἀλσῶν, ἐθίοντας
 βράσιον Ἰεζάβελ, λελογισμένῳ θυμῷ καὶ σώφρονι εἰς ὄφελος
 πικρὸς τῆς Ἰσραὴλ ἐθανάτωσε. σὺ δὲ ὀργίζῃ τῷ ἀδελφῷ σὺ
 εἰκῆ· πῶς γὰρ ἐκ εἰκῆ, ἀλλὰ ἐνεργήντος, ἀλλὰ χαλεπαίνων
 αὐτός; καὶ ποιεῖς τὸ τῆς κινῶν, οἱ τῆς λίθου δάκτυλοι, τῆς βάλ-
 λοντος καὶ προσσπτόμενοι· ὁ ἐνεργήμενος, ἐλεεινός· ὁ δὲ ἐνεργῶν,
 μισητός. ἐκεῖ τὸν θυμὸν μετὰθες, ὅτι τὸν ἀνθρωπικόν, τὸν
 τῆς ψυχῆς πατέρα, τὸν ἐργάτην τῆς ἀμαρτίας. τῷ δὲ ἀδελ-
 φῷ καὶ συμπάθησον, ὅτι ἐὰν βηθικῆ τῆ ἀμαρτία, καὶ τῆς Ζα-
 βόλῃ ἡ δόξα δοθῆσεται τῷ αἰωνίῳ πυρὶ. ὡσαύτως δὲ τὰ ὀνόματα
 ἡμέτερα θυμῷ καὶ ὄργης, ἔτω καὶ τὰ ὑπ' αὐτῶν σημαίνοντα πλεί-
 στον ἀλλήλων ἡμέτερα. ἔσι γὰρ θυμὸς μὲν, οἷον ἔξαφίς τις καὶ
 ἀναθυμίασις ὀξεῖα τῆς πάθους· ὄργη δὲ, ἔμμοτος λύπη καὶ ὀρμη-
 ἡμέτερος πρὸς τὴν τῶν ἡδονηκότων ἀτίθειον, ὡσαύτως ὄργωσις
 τῆς ψυχῆς πρὸς τὴν ἀμύχαν. εἰδέναι γὰρ καὶ, ὅτι κατ' ἀμφοτέ-
 ρας τῆς ἡμέτερας πλημμελῶσιν οἱ ἀνθρωποὶ, ἢ μηχανῶς καὶ
 ἐμπλήκτως καὶ τῶν παροξυνότων κινήμενοι, ἢ δολερῶς καὶ ἐπι-
 βέλως τῆς λυπήσαντας ἐνεδράζοντες, ἀπὸ ἀμφοτέρων φυλακτέον
 ἡμῶν· πῶς αὖ ἔν μή κινεῖτο πρὸς ἀμὴν δὲ τὸ πάθος; πῶς; ἐ-
 παύ-

ΕΙΣ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ

παιδοθεῖς τὴν ταπεινοφροσύνην, ἡ δὲ Κύριος καὶ λόγῳ διε-
 τάξατο καὶ ἔργῳ ὑπέδειξε· καὶ μὴ λέγω, ὅτι θέλων ἐν ὑμῖν
 εἶναι πρῶτος, ὅσῳ πάντων ἔχατος· καὶ δὲ, πορῶς καὶ ἀκ-
 νήτως τὰ τυπτοντος ἀνεχόμενος. ὁ δὲ Οὐρανὸς καὶ γῆς Ποιητὴς καὶ
 Δεαστής, ὁ ὡς πᾶσης τῆς νοητῆς, καὶ αἰσθητῆς κτίσεως
 προσκυνητός, ὁ φέρων τὰ σύμπαντα τὰ ῥήματα τῆς δικαιο-
 μενῆς αὐτοῦ, ἔχει ζῶντα ἐπέμψεν αὐτὸν εἰς τὸν αἶθρα, τῆς γῆς
 ὑπερβασίτης τῆς δυνάστεως, ἀλλὰ καθέξει καὶ διδάσκει· καὶ
 κακῶς ἐλάλησα, μαρτύρησον ὡς τὰ κακὰ, εἰ δὲ παλαιῶς
 τί με δέρεις; εἰ γὰρ ἐθιθῆς πάντων ἔχατος εἶναι καὶ τὴν ἐν-
 τολὴν τῆς Κυρίου, τότε ἀγανακτήσεις, ὡς ὡς τὴν ἀξίαν
 καθυβειζόμενος; ὅταν σε παιδίον ἐνήπιον λοιδορήσῃ, γέλω-
 τος ἀφορμὴν ποιῇ τὰ λοιδορήματα· καὶ ὅταν ἐπὶ φρενίτιδος,
 ὄξυς τὴν διάνοιαν, φθάνῃ τὰ ῥήματα ἀτιμίας, ἐλευ-
 τὸν ἢ γῆ μάλλον, ἢ μίσος ἀξίον. ἐτοίμην τὰ ῥήματα πέφυκε
 τὰς λύπας κινεῖν, ἀλλ' ἢ καὶ τὰ λοιδορήσαστος ἡμᾶς ὑπερο-
 ψία, καὶ ἢ ἐκάστῳ ὡς ἑαυτῷ φαντασία. ὡς αὖ ἀφέλης τῆς
 ἑαυτοῦ διανοίας τέτων ἐκάτερον, φόφος ὅτιν ἄλλως διακενῆς ἢ
 χῶν τὰ φερόμενα. παῦσαι ἐν ἀποὸ ὀργῆς καὶ ἐγκατάλιπε θυ-
 μόν, ἵνα φύγῃς τῆς ὀργῆς τὴν πείραν τῆς ἀποκαλυπτομένης
 ἀπὸ Οὐρανοῦ ἐπὶ πᾶσαν ἀσέβειαν καὶ ἀδικίαν ἀνθρώπων. εἰ γὰρ
 ὁ λογισμῶ σάφρονι ἐκτεμεῖν διωχθῆς τὴν πικρὰν ρίζαν τῆς
 θυμῆς, πολλὰ τῶν παθῶν τῆ ἀρχῇ ταύτῃ συνανακλήσεις· καὶ
 γὰρ τὸ δολιχόν, καὶ ὑποπτον, καὶ ἀπιστον, καὶ κακόηθες, καὶ ἐπι-
 βελον, καὶ θρασυ, καὶ παῦ τὸ πᾶσι τοιούτων πονηρὸν σμήνος,
 πάντες τῆς κακίας ὄντι ἀποβλαστήματα. μὴ δὲ ἐν ἐπεισάγα-
 μῶ ἑαυτοῖς κακὸν ποσῶτον, ἀρρώστιαν ψυχῆς, σκόπισιν
 λογισμῶν, ἀπὸ Θεοῦ ἀλλοθίωσιν, οἰκειότητος ἀγνοίας, ἀρ-
 χὴν πολέμου, συμφορῶν πλήρωμα, δαίμονα πονηρὸν, αὐ-
 ταῖς ἡμῶν ταῖς ψυχαῖς ἐντικτόμενον, καὶ ὡς ἔρτινα ἐνοικόν
 ἀναίδῃ, ἀροκατέχοντες ἡμῶν τὰ ἐνδόν, καὶ τῆς Ἁγίας Πνεύματι
 τὴν

ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΥ ΚΑΙ ΣΑΡΕΙΑΣ. 111

τὴν πάροδον ὑποκλείοντα. ὅπως ἴδ' ἔχθρῳ, ἔρεις, θυμοί,
 εἰδέσθαι, φιλονεικίαι, θορύβος ἀσιγήτως ταῖς ψυχαῖς ἐμ-
 ποιῶντα, ἐκεῖ τὸ Πνεῦμα τῆς ἀγαθότητος ἐκ ἀναπαύεται. πει-
 θούτες δὲ τῇ πᾶσι γινέσθαι τῶν μακαρίων Παύλου, πᾶσαν ὀργὴν,
 καὶ θυμὸν, καὶ κραυγὴν ἀραιῶν ἀφ' ἡμῶν σὺν πάσῃ κακίᾳ,
 καὶ ἠρώμεθα εἰς ἀλλήλους χριστοὶ καὶ εὐαγγελισταὶ, ἀναμύον-
 τες τὴν μακαρίαν ἐλπίδα τὴν τοῖς παρῆσιν ἐπιγγελμέ-
 νην· μακάριοι ἴδ' οἱ παρῆς, ὅτι αὐτοὶ κληρονομήσουσι τὴν
 γῆν· ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ τῷ Κυρίῳ ἡμῶν, ᾧ ἡ δόξα, καὶ τὸ
 κράτος σὺν τῷ ἀρχαγγέλῳ Παύλῳ, καὶ τῷ παναγίῳ καὶ
 ἀγαθῷ καὶ ζωοποιῷ αὐτῷ Πνεύματι, νυνὶ καὶ πάντοτε καὶ εἰς
 τὴν αἰῶνα τῶν αἰώνων. Ἀμήν.

ΤΟΥ ΑΥΤΟΥ ΟΜΙΛΙΑ ΕΙΣ ΤΟ, ΚΑΘΕΛΩΜΟΤ

Τὰς ὑποθήκας, καὶ μείζονας οἰκοδομήσω.

 Ἰπλὴν τὸ εἶδος τῶν πειρασμῶν· ἢ γὰρ αἱ θλίψεις βασι-
 νίζουσι τὰς καρδίας, ὡς περ χυτὸν ὄν καμίνω, ἀφ'
 τῆς ὑπομονῆς τὸ δοκίμιον αὐτῶν ἀπελέγχουσι· ἢ καὶ πολλαί-
 κες αὐταὶ αἱ δ' θλίψεις τῆ βίᾳ ἀπὸ πειρατικῶν γίνονται τοῖς
 πολλοῖς· ὁμοίως γὰρ ἔστι χαλεπὸν, ὅτε ταῖς δυσκολίαις τῶν
 πραγμάτων ἀταπειώτων τὴν ψυχὴν ἀσπάζονται, καὶ ἐν ταῖς
 ἐπιφανείαις τῆ βίᾳ μὴ ἐπαρθῆναι ἐπὶ ὕβριν. κατὰ δὲ δείγμα
 δὲ τῶ μὲν προτέρῃ εἶδους τῶν πειρασμῶν, ὁ μέγας Ἰώβ, ὁ
 ἀκαταγώνιστος ἀθλητὴς· ὅς πᾶσαν τὴν Διαβόλου τὴν βίαν,
 ὡς περ χειμάρρην φορᾶν, ἀσείσω καρδίᾳ καὶ λογισμοῖς ἀπέ-
 πτοισ ὑποδέξάμενος, ποσὴτα μείζων τῶν πειρασμῶν ἀνέφρα-
 νη, ὅσῳ μὲν ἄλλα αὐτῷ καὶ δυσέκλυτα ἐδόκει πᾶσι τῶν ἐχθρῶν
 ἀποβιβληθῆναι καὶ παλαίσματα. τῶν δὲ καὶ τὴν δήμεσίαν τῆ
 βίᾳ

112 ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ

βίη πειρασμῶν ὑποδείγματα ἄλλα τέτινα, καὶ ἔτος ὁ μὲν
 ἡμῖν ἀναγνωθεὶς πλάσιος ὅς τὸν μὲν εἶχε πλεόν, τὸν δὲ
 ἠλπίζε, τῷ φιλανθρώπῳ Θεῷ εἰς ἀρχῆς αὐτὸν ἐπὶ τῇ ἀγνα-
 μοσιῳ τῶν ἔσπων μὴ κατακείροντος, ἀλλ' αἰεὶ τῷ κοροῦπάρ-
 χοντι πλεόν, πλεόντων ἕτερον κοροσιθούτος, εἰπας αὐτῷ κό-
 ρον ἐμποιήσας ποτέ, πρὸς τὸ κοινωνικὸν καὶ ἡμερον τὴν ψυχῆν
 αὐτῷ ἐκκαλέσαιτο. ἀνθρώπῳ γάρ, φησι, πλεσίη ὑφόρησον
 ἢ χάρις, καὶ διελογίζετο καθ' ἑαυτὸν ὅτι ποιήσω; καθελά-
 μιν τὰς ἀποθήκας, καὶ μείζονας οἰκοδομήσω. ἔτι ἐν ὑ-
 φόρησον ἢ χάρις ἀνθρώπῳ μηδὲν ἀγαθὸν ἐκ τῆς εὐφορίας
 ποιήσειν μέλλοντος; ἵνα μάλλον ἢ τῷ Θεῷ μακροθυμία φα-
 νῆ, καὶ μέχρι τῶν τοιούτων ἐκτεινομένης αὐτῷ τῆς χρηστότητος,
 βρίσκει ὅτι ἐπὶ δικαίως, καὶ ἀδίκως, καὶ ἀατέλλει τὸν Ἡλίον
 αὐτῷ ἐπὶ πονηρίας, καὶ ἀγαθίας. ἡ δὲ τοιαύτη τῷ Θεῷ ἀγαθό-
 τητος, μείζονα συλλάγει τοῖς πονηροῦσιν τὴν κόλασιν. ἡ δὲ
 γὰρ τὰς ὄμβρας ἐπὶ τὴν ὑπὸ τῶν πλειονετικῶν χειρῶν
 γεωργεμένην γῆν, ἔδωκε τὸν Ἡλίον ἐκθάλλειν τὰ σπέρ-
 ματα καὶ πολυπλασιάζειν τὰς καρπὸς εἰς τῆς εὐφορίας. καὶ τὰ
 μὲν πρὸς Θεῷ τοιαῦτα, γῆς ἐπιτηδειότης, ἀέραν εὐκρατεῖ
 καταστάσεις, ἀερίμων ἀφθονία, βοῶν συνεργία, καὶ ἄλ-
 λα, οἷς γεωργία πέφυκεν ἀθλωεῖσθαι. τὰ δὲ πρὸς τῷ ἀ-
 νθρώπῳ, οἷα; τὸ πικρὸν τῆς ἡθῆς ἢ μισανθρωπία, τὸ δυσ-
 μετέδοτον. ταῦτα τῷ ἀεργέτῃ κῆτεπαδείκνυτο. ἐκ ἐμνήθη τῆς
 κοινῆς φύσεως. ἐκ ἡγήσατο χεῖρα τὸ πρὸς τὸν τοῖς ἐνδεῶν
 σὲ καταμερίσαι. ἐκ ἔχε τινὰ λόγον τῆς ἐντολῆς ὅτι μὴ ἀπο-
 χεῖ εὐ ποιεῖν ἐνδεῶν, καὶ ἐλεημοσιύει καὶ πίσεις μὴ ἐκλειπέτω
 σαίσοι. καὶ εἰς ἀνθρώπῳ πεινῶντι τὸν ἄρτον σὲ. καὶ πάντες Προ-
 φῆται, καὶ πάντες Διδάσκαλοι ἐμβροῶντες ἐκ εἰσηκόντο. ἀλλ'
 αἱ μὲν ἀποθήκαι διερρήγνυτο τῷ πλεόντι τῶν ἀποκειμένων
 σνοχωρέμεναι. ἡ δὲ φειδωλὸς καρδία, ἐκ ἐνδοκίμου
 εἰς ὅτι τὰ νῦν τοῖς παλαιοῖς κοροσιθείς, καὶ ταῖς κατ' ἔτος κορο-
 σίη.

εὐήκεις τὴν εὐπορίαν προσαύξων, εἰς τὴν ἀδιέξοδον τεύτην
 ἀμηχανίαν ἐπέπεσον, ὑποχωρεῖν μὴ τοῖς παλαιότες δεῖ τὴν
 πλεονεξίαν μὴ συγχωρῶν, ὑποδέχεσθαι δὲ τὰ νέα δεῖ τὸ
 πλῆθος μὴ ὀξάρτων, δεῖ τὸ ἀνώτατον μὲν αὐτῶν τὴν βυλδί-
 ματα, ἀποροὶ δὲ αἰ φροντίδες. τί ποιήσω; τίς ἐκ αὐτῶν ἐλπί-
 σσει τὸν ἔγω πολιορκήσω; δειλαίος τῆς εὐπορίας, ἔλπεινός τῶν
 παρήντων ἀγαθῶν, ἔλπεινότερος τῶν προσδοκωμένων. μὴ γὰρ
 προσόδῳ αὐτῶ φέρει ἡ γῆ; συναγμῶς αὐτῶ φέει. μὴ γὰρ καρ-
 πῶν αὐτῶ εὐφορίαν σιωπῆει; φροντίδας, ἢ λύπας, ἢ ἀμη-
 χανίαν δεινῶ, ὅμοια τοῖς πονομαῖοις ὀδύρεται. ἢ ἔχει τεύ-
 τη ἀφίησι τὴν φωνῶν, ἢ ὁ δεῖ πτωχείαν εὐνοχωρήματός; τί
 ποιήσω; πόθεν ἔσομαι; πόθεν ἐνδύματα; ταῦτα ἢ ὁ πλε-
 σιος φθέγγεται. ὀδυνοῦται τὴν καρδίαν ὑπὸ τῆς μερίμνης διε-
 διομήνος ὃ γὰρ τῆς αἰτίας εὐφραίνεται, τὸτο τῆκε τὸν πλεονέκτην.
 ἢ γὰρ χιέρει, πῶτων αὐτῶ περιληρωμένων τῶν εὐδῶν ἄλλα
 νόσσει τὴν ψυχῶν αὐτῶ ὡς ἔρραων ὁ πλεῖτος, ἢ τῶν ταπεινῶν
 ὑπερχεῖματός, μὴ πῶς ἢ πρὸς τῆς ἔξωθεν ὡς ἀκύνφας, ἀγα-
 θῶ τινος ἀφορμῆ τοῖς ἐνδείσι γίνονται. καί μοι δοκεῖ τὸ πα-
 ρος αὐτῶ τῆς ψυχῆς, τῶ τῶν γαστριμάργων προσεοικέναι,
 οἱ ἔρραυγῶναι μᾶλλον ὑπὸ λαυμαργίας αἰρῶνται, ἢ τῶν λευ-
 φαῶν μεταδῆναι τοῖς ἐνδείσι. σωῖς ἀνδρωτε τῶ δειλαίος.
 μνήσθητι σαυτῆ τίς εἶ, τί οἰκονομεῖς, πῶς τίνος ἔλα-
 βες, δεῖ τί τῶν πολλῶν περιερέθης. ἀγαθῶ Θεῶ γέγονας
 ὑπὲρ τῆς οἰκονομίας τῶ ὁμοδάλων. μὴ πάντα οἶκ τῆ γαστρῆ
 τῆ σῆ παρισκῶναι, ὡς πῶς ἄλλοθῆων βυλδίε τῶν ἐν χερ-
 σί. μικρὸν εὐφρανεῖ σε χρόνον. εἴτα δεῖ ἔρραυγῶν οἰχῆσθαι, τῶ
 δεῖ ἐπ' αὐτοῖς λόγον ἀπαιτηθῆσθαι μὴ ἀκλειβείας. σὺ δὲ πάν-
 τα ὅμῳ θύραις ἢ μοχλοῖς ἐναποκλείσας ἔχεις. ἢ κητεδῆσθαι
 εὐφραγίσειν, ἐπαρηγορεῖς ταῖς μερίμναις, ἢ βυλδίε καὶ σαυ-
 τῶν, ἀφρονι συμβάλλω σαυτῶ κητεδῆσθαι. τί ποιήσω; ἢ
 πωρῶν ἢ εἰπεῖν ὅτι ἐμπελῶν τῶ ψυχῆς τῶν παρῶντων,

ἀνοίξω τὰς λυποθύκας, ἢ πάντα καλέσω πρὸς ἐνδοεῖς. μὴ
 μίσσηται τὸν Ἰωσήφ τῆς φιλανθρωπίας κυρῦματι. φθέγγ
 ἔσομαι φωνὴν μεγαλόφυχον, ἔσοι ὑπερεῖθε ἄρτων, ἔλθω
 πρὸς με, τῆς πρὸς Θεῷ δεδομένης χάριτος τὸ ἀρκεῖν ἕκαστος
 οἶον εἰς ποιῶν πηγῶν, συμμιθέξοντες. ἀλλ' ἔ τοιῦτος σὺ πο
 θον; ὅς γε βασιλεύεις μου τοῖς ἀνθρώποις τῆς ἀπολαύσεως
 ποιηρὸν δὲ βελούπελον ἐν τῇ ψυχῇ συγκροτήσας, φροτί
 ζεις, ἔχ ὅπως μεταδῶς ἐκείτω πρὸς τὴν χρείαν, ἀλλ
 ὅπως πάντα ὑποδέξαιμνος, πάντα τῆς ἀπ' αὐτῶν ἀφελείας
 ἀποστρήσης. παρέστησαν οἱ τὴν ψυχὴν ἀπαιτῶντες, κακείνος
 πρὸς βρωμάτων τῇ ψυχῇ διελέγετο. ταύτῃ τῇ νυκτὶ πε
 ρελαμβάνετω, ἢ εἰς ἐπι πολλὰ τὴν ἀπόλαυσιν ἐφανταζέτο.
 συνεχαρήθη πάντα βολύσαδαι, ἢ φανερὰν ἑαυτῶ ποιήσαι
 τὴν γνώμην, ἵνα ἀξίαν τῆς κοροϊφείας δέξηται τὴν ἀπ
 φασιν ὃ μὴ πάθῃς σὺ. ἔχ τῶτο γὰρ γέγραπται, ἵνα φύγωμεν
 τὴν ὁμοίωσιν· μίμησαι τὴν γῆν, ἀνθρώπων, καρποφόρησον
 εἰς ἐκείνη, μὴ χείρων φαιῆς τῆς ἀφύχας. ἐκείνη μὲν ἔ
 τες καρπὸς εἰς εἰς ἑαυτῆς ἀπόλαυσιν, ἀλλ' εἰς τὴν σὴν ὑπ
 ρισίαν ἐξέθριψε. σὺ δὲ ὄν ἂν ὀπιδείξῃ τῆς εὐποιίας καρπὸν
 σιαυτῶ τῶτον σωάγεις. διότι τῶν ἀγαθῶν ἔργων αἱ χάριτες
 ἐπὶ τὲς δίδοντας ἐπαναστρέφουσιν· ἔδωκας τῶ πεινῶντι, ἢ
 σὸν γίνεται τὸ δοθῆν μὲν κοροϊφείας ἐπαυελθόν. ἄσπερ γὰρ ὁ
 οἴτες εἰς τὴν γῆν πεσῶν, κέρδος τῶ κοροϊφείῳ γίνεται, ἔτως
 ὁ ἄρτος εἰς τὸν πεινῶντα καταβληθεῖς, πολύχην τὴν ἀφελείαν
 εἰς ὑπερον ἀναδίδωσιν. ἔσω ἔννοι το πέρας τῆς γεωργίας,
 ἀρχὴ τῆς ἐπικρανίης ἀσπράς. ἀσείρατε γάρ φησιν, ἑαυτοῖς εἰς
 δικαιοσύνην. τί ἔν ἀδύμονοις; τί κόπτεις σεαυτὸν, πῆ
 λῶ γῆν πλείθοις τὸν πλεῖστον ἐναποκλείσαι φιλονηκῶν,
 κρείσσον ὄνομα καλὸν ἔσθ' πλεῖτον πολυῦ. εἰ δὲ θαυμά
 ζεις τὰ χεῖματα ἔχ τὴν ἀπ' αὐτῶν τιμὴν, ἀκόπει πῶσφ
 πρὸς δέξαν λυσιτελέσθρον, μυρίων παίδων Πατέρα κοροῖα

ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΥ ΚΑΙΣΑΡΕΙΑΣ. 115

χορδύεσθαι, ἢ μυσίς ἔχειν σαῖρας ἐν βελυκτίῳ· τὰ μὲν
γε χεῖματα καταλείψεις ἐνταῦθα καὶ μὴ βυλόμυρος· τὴν
δὲ ἐπὶ τοῖς ἀγαθοῖς ἔργοις φιλοτιμίαν ἰστοκομίσεις πρὸς τὸν
Δεωότιον, ὅταν δῆμος ὅλος ἐπὶ τῆ κοινῇ κερτῇ ὡφισαῖτες, σε,
ἑοφεία, καὶ ἀεργέτιον, καὶ πάντα τὰ τῆς φιλανθρωπίας ἀπο-
καλώσιν ὀνόματα· ἔχ ὄρας τὰς ἐν τοῖς θεάτροις, παγκρα-
τίαςας, καὶ μίμνας, καὶ θηελόμαχας τινὰς ἀνθρώπους, ἔς καὶ
βελυξαιῖο τις προσιδεῖν ὑπὲρ τῆς ἐν ὀλίγῳ τιμῆς, καὶ τῆς
ποδῶ τῆ δῆμι θορύβων καὶ κρότων τὸν πλεῖτον ποροεμύς, καὶ
σὺ μικροσφρεπῆς εἰ ὡς τὰς δαπάνας, πηλικαῦτης μέλλων
ἐπιβήσεσθαι δόξης; Θεὸς ἔσαι ὁ ἀποδεχόμενος, Ἄγγελοι οἱ
ἀφιμέντες, οἱ ἀπὸ κτίσεως ἀνθρώποι μακαρίζοντες· δόξα
αἰώνιος, σέφανος δικαιοσύνης; βασιλεία τῆς Οὐρανῶν; ἀ-
θλάσοι ἔσαι τῆς τῆς φθαριῆς τέπων οἰκονομίας· ὦν ἐδουὸς
φραντίσεις, τῆ ὡς τὰ παρόντα σπευδῆ τῆς ἀλπιζομένων ὑπερο-
φῶν· δεῦρο δὲ ἐν ποικίλως ἔχασ τὸν πλεῖτον, φιλότιμος καὶ
λαμπρός ὡς τὰς δαπάνας τῆς θεομύων γνόμενος· λέγε-
σαι καὶ ὡς σὺ· ἐσκόρπισον, ἔδωκε τοῖς πόνησιν, ἢ δι-
καιοσύνη αὐτῆ μὴ εἰς τὸν αἰῶνα· μὴ βαρύτιμος ἔσαι, ταῖς
χρείαις ἐπιτιθέμενος· μὴ ἀάμηνε σιποδείαν, ἵνα ἀνοίξης σι-
ποδοχεῖα· ὁ γὰρ τιμιελλκῶν σῖτον, δημοκαταίρατος· μὴ λοιμὸν
ἐκδέχῃ δὲ χρυσόν· μὴ κοινῶν εὐδεται, δι' ἀπορίαν ἰδίαν·
μὴ γίνῃ κάπηλος συμφορῶν ἀνθρωπίνων· μὴ τὴν ὀργλὴν τῆ
θεῆ, καιρὸν ποιήσης ὡφισαῖας χημῆτων· μὴ ἐπιζαῖνης ἑαύ-
ματα πεκακωμένων ταῖς μάστιξι· σὺ δὲ πρὸς μὴ τὸν χρυσόν
ἀποβλέπεις, τὸν δὲ ἀδελφὸν καὶ ποροβλέπεις· καὶ τὰ μὲν νό-
μίσματος ἐπιμνήσκεις τὸ χάραγμα, καὶ τῆ δοκίμη ἔγκεινεις
τὸ κίβδηλον· τὸν δὲ ἀδελφὸν ἀδελφὸν τῆς χροῖαν πικροτελῶς ἀ-
γνοεῖς· καὶ ἢ μὲν εὐχροῖά σε τῆ χρυσῆ ὑπερήδει, ὅσος δὲ σοι
ἀκολυθεῖ τῆ ἐνδεῆς ὁ συναγμός, ἢ λογίζῃ· πᾶς σοι ὑπ' ὀ-
φιν ἀγάγω τὰ πάθη τῆ ποιήτης; ἐκείνος ὡφισαῖας φάμενος τῆ

εἶδος, ὅρα ὅτι χρυσὸς μὲν αὐτῆς ἔτε ἔστιν, ἔτε γνήσιται πῶς
 ποτε· σιδήρῳ δὲ καὶ ἑτέροις τοιαῦται, οἷα αὐτὸ γένοιτο πτωχῶν
 κτήματα, ὀλίγων τὰ πάντα ὀβολῶν ἄξια· τί ἔν; ὅτι τῆς
 παιδείας λοιπὸν ἄγει τὸν ὀφθαλμὸν, ὥστε αὐτὸς ἀγαγὼν εἰς τὸ
 κωραπίδιον, ἐντεῦθεν δὲρῆσαι τῷ θανάτῳ τοῦ δαμυδίου· τὸν
 σὸν ἐνταῦθα μάχην ἀνάγκης λιμῆ, καὶ ἀφαιρέσεως πατρικῆς,
 ἢ μὲν τὸν οἰκτιροῦ θάνατον ἀπειλεῖ, ἢ δὲ φύσις ἀφείληται,
 συναποθανεῖν τοῖς τέκνοις κείθεν· καὶ πολλάκις ὀρμήσας,
 καὶ πολλάκις ἀνακοπεῖς, τελευταῖον ἐκραπίδιον ὑπὸ τῆς ἀνάγκης
 καίας καὶ ἀποδραστήτης χρείας ἐκβιασθεῖς, καὶ οἷα βαλόμενοι ὁ
 Πιστῆρ; τίνα κωρῶτον ἀπεμπολήσω; τίνα δὲ ἡδέως ὁ σιτο
 πώλης ὀφείτω; ὅτι τὸν παρεσβύτατον ἔλθω; ἀλλὰ δυσωπῶ
 ρισαὶ αὐτῶ τὰ κωρισβεῖα· ἀλλὰ τὸν κωρῶτατον; ἀλλὰ ἔλεω αὐτῶ
 καὶ ἡλικίαν ἀειδιητήσαν τῆς συμφορῶν· ἔπος ἐπαργεῖς σάζει
 τῆς γονέων τῆς χαρακτῆρας· ἐκεῖνος ἐπιπιδείας ἔχει κωρῶς τῶ
 μαθήματα· φῶ τῆς ἀμνηχανίας· τίς γένοιται; τίνα κῆτον
 κωρῶ κῆσασ; ποῖον θῆρῆ ψυχῆ ἀναλάβω; πῶς τῆς φύ
 σεως ἐπιλάθωμαι; εἰ μὴ κωρῶτον ἀντίχῶμαι, πάντα ὀφεί
 μαι δαπανωμένους τῶ πάθει· εἰ μὴ εἰ μὴ κωρῶμαι, ποῖοις ὀ
 φθαλμοῖς τῆς λειπομενῆς κωρῶσίδω, ὑποπτος αὐτοῖς ἡδὴ γέ
 γνημένος εἰς ἀπιστίαν; πῶς οἰκήσω τῆς οἰκίας, ἐμαυτῶ
 κωρῶ κωρῶσας τῆς ἀπαιδίας; πῶς ὅτι τῆς ἑσπέρας ἔλθω,
 εἰς τοιαύτης κωρῶσας κῆς ἀποκρίαν ἔχουσας; καὶ ὁ μὲν μῆ μῆ
 εἰς δακρύων τὸν φίλτατον τῆς παιδῶν ἀπεμπολήσων ἔρχε
 ται· σὲ δὲ ἢ κῆρῶ τὸ πάθος· εἰ λογισμὸν λαμβάνεις τῆς
 φύσεως· ἀλλὰ ὁ μὲν λιμὸς συνέχει τὸν ἄθλιον, σὺ δὲ ἀνά
 βάλλῃ, καὶ εἰρωνδῆ, μακροτέρα αὐτῶ κωρῶσας τῆς
 συμφορῶν· καὶ ὁ μὲν τὰ σπλάγχνα κωρῶσας τῆς τῆς ἑσ
 φῶν, σὲ δὲ εἰ μόνον εἰς ἀποκρίαν ἢ χεῖρ εἰς τοιούτων συμφορῶν
 ἀποδοχομένη τιμήματα, ἀλλὰ καὶ ζυγομαχεῖς κωρῶ τῶ πλειο
 νος, καὶ ὅπως αὐτὸ πολὺ λαβῶν, ἔλαττον δῶς φιλοφρονεῖς
 παν-

ἡσυχαστὸν βαρυῶν τὴν συμφορὰν τῆς ἀθλίης. ἢ δάκρυόν
 σοι ἔλθεινόν. ἢ συναγμός καρδίαν μαλάσσει. ἀλλ' ἀκαμ-
 πτος εἶ καὶ ἀμείλικτος. πάντα χρυσὸν βλέπεις, χρυσὸν φαν-
 ταζῆ. τὴν τοσοῦτον καθεύδοντι ἐνύπριον, καὶ ἐρηγοροῦσι ἐνθύ-
 μιον. ὡσπερ γὰρ οἱ ὑπὸ ματίας πῶδες φοροί, ἢ τὰ παράγμικτα
 βλέπουν, ἀλλὰ τὰ ἐκ τῆς πάθης φαντάζονται, ἔπος σοι ἢ
 ψυχὴ τῆς φιλοχρηματίας καταχευθεῖσα, πάντα χρυσὸν, πάν-
 τα ἀργυρον βλέπει. ἡδίων αὖ ἰδοὺς τὸν χρυσόν, ἢ τὸν Ἡλίον.
 εὐχὴ τὰ πάντα πρὸς τὴν τῆς χρυσῆ φύσιν μεταβληθῆναι. καὶ
 ὄπνοεῖς μὴ τι καθεύδου οἴοντε. ποῖα γὰρ μηχανῶν δεῖ
 χρυσὸν εἶ κτεῖς; ὁ σῖτος χρυσός σοι γίνεται. ὁ οἴκας εἰς χρυ-
 σὸν μεταπηγνύεται. τὰ ἔλαιά σοι ἀποχρυσῶνται. πᾶσα ἐμπο-
 ρία, πᾶσα ἐπίνοια, χρυσὸν σοι προσάγει. αὐτὸς ἑαυτὸν ὁ
 χρυσὸς ἀποχρυσῶν πολυπλασιαζόμενος ἐν δαρείσμασι. καὶ κό-
 ρος καὶ ἔστι, καὶ τέλος τῆς ἐπιθυμίας καὶ ἐξελίσσεται. τῆς
 μὴ γὰρ παίδων τοῖς λίχνις ἀφειδῶς πολλαῖς ἐνδίδου τῆς
 πῶδασκιδάων ὑπερεμπίπλασται, αἵτε τῶν ὑπερβάλλοντι κό-
 ρω τὴν ἀποτροφὴν ἐμπαιῆσαι. ὁ δὲ πλεονέκτης καὶ ἔπος,
 ἀλλ' ὅσῳ πλεόνων ἐμφορεῖται, πλείονων ἐφίεται. πλάσσει
 ἐκείνη, μὴ προσίθει καρδίαν. σὺ δὲ κατέχεις τὸν πῶδον
 ῥέοντα, καὶ ὡξερᾶσαι τὰς διεξόδους. εἶπε κατεχόμενος καὶ
 ἐκλιμαζῶν, οἷα ποιεῖ σοι, ῥήγνυσι τὰ κολύματα. ἀμέλει
 καὶ οὐκ βραχίως ἐναποληθῆεις καὶ πλημμυρῶν, καθαρῆ τὰ
 πλοσίε τὰς ἀποθήκας. ἐδαφίζει αὐτῇ τὰ ταμίαια, ὡσπερ
 πολέμιός τις ἐπεισθλῶν. ἀλλὰ μείζονας οἰκοδομήσει; ἀ-
 δηλον εἰ μὴ καθηρημῶας πῶδασσει τὴν μετ' αὐτὸν. ὁξύτε-
 ρον γὰρ αὐτὸς ἀπέλθοι ἀκαταθῆεις, ἢ ἐκείνη καὶ τὴν πλεο-
 κητικῶν ἐπίνοιαν ἐγερθεῖσιν. ἀλλ' ὁ μὴ ἔχεται τῆς κακῶν
 βελούματων τὸ τέλος ἀκόλυτον. ὑμεῖς δὲ αὐτὸ ἐμοὶ περθε-
 ῖτε, πᾶσας θύρας ταμιείων ἀναπετάσαντες, ἀφθόνως παρέ-
 χετε τὰς διεξόδους τῆς πλείτης. ὡσπερ γὰρ ποταμὸς μέγας

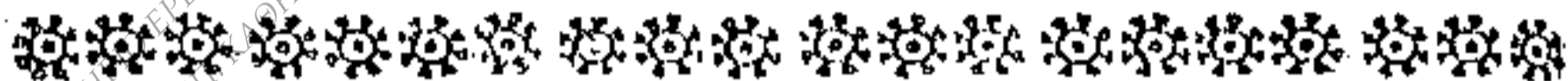
καλούκαρποι γινώ δι' ὀχετῶν μυρίων ἐπερχομένη, ἕως αὐτῆς
 τῆς πλείω δίδοντες, ἅλα ποικίλων ὀδῶν εἰς καὶ τῆς πικρῆς αἰ-
 κίας καταχίζετε. καὶ φρέατα ὕδατος ἄμυρα ὑδροπύρα γίνεται,
 ἑναφιέμενα δὲ, κατασπένεται. καὶ πλείω τὸ μὲν σάσιμον,
 ἄχρηστον, τὸ δὲ κινέμενον καὶ μεταβαῖον, ποιναφέλις τε καὶ ἔγ-
 καρπον. ὡς πῶς μὲν ὁ πῶς τῆς ὑπερβαλλούσης ἐπαινος; καὶ
 οὐ μὴ καταφρονήσης. πηλίκος δὲ ὁ πῶς τῆς δικαίας κριτικῆς με-
 δός; ἢ οὐ μὴ ἀπιστήσης. πάντα γὰρ σοὶ τὸ ἐπιδοτέον τὰ κα-
 τὰ γοργήματα πλεονεξίας προσάπαιτάτω. ὅς τὰ μὲν ἤδη παρόντα
 φυλάσσων, πῶς δὲ τῆς ἐλπίζουμένων ἀγαθῶν, καὶ ἀδύνατον
 ἔχων εἰ βιάσεται τὴν αὔριον, τὸ αὔριον σήμερον προσημαρτα-
 ριστῶν. ἔγωγε ἤλθον ὁ ἰκέτης, καὶ προλαβὼν ἐδείκνυε τὴν ἀχρησ-
 τία. καὶ συλήγαγε τὰς καρπύς, καὶ τῆς πλεονεξίας ἕδωκεν εἰς
 τὸ κῆμα. ἢ μὲν γὰρ ἐδέξατο τὰς ἐκφορὰς αὐτῆς, βαδύ-
 μον ἐν ταῖς ἀρέταις προδεικνύσα τὸ λήϊον, πολὺ δὲ τὴν
 βόηλον ὑπὲρ κλημαίων ἐμφαίνουσα, βρύσαν δὲ τῆς καρπῶν
 τὴν ἐλαίαν παρεχομένη, καὶ πᾶσαν ἐπαγγελισμένη τὴν ἐξ-
 ἀκροδρύων βρυχίαν. ὁ δὲ ἀδίκιος ἦν καὶ ἀκαρπος. ἔγωγε ἔχων,
 καὶ ἤδη βασκαίνων τοῖς δόμοις. καί τοι πῶς κίνδυνοι πρὸς
 τῆς συγκομιδῆς τῆς καρπῶν; καὶ γὰρ καὶ χάλαια κατέκλασε,
 καὶ καύσαν ἴρπασον ἐν μέσῃ τῆς χειρῶν. καὶ ὕδωρ πῶς καιρὸν
 ἐκ νεφῶν ἐπὶ ῥυακίαν, ἠχρίασε τὰς καρπύς. καὶ προσέειπεν ἐν τῇ
 Κυρίῳ τελειοθῆναι τὴν χεῖρα, ἀλλὰ προλαμβάνων, σφαι-
 ρὸν ἀνάξιον ποιῆς τῆς ἐπιδοτικῆς τῆς δειχθέντων. καὶ σὺ μὲν
 ἐν τῇ κρυπτῇ λαλεῖς σεαυτῷ, τὰ δὲ ῥήματά σου ἐν Οὐρανῷ
 δοκιμάζεται. ἅλα τὰ πῶς σοὶ ἐκείθεν αἱ ἀποκρίσεις ἐρχοίται.
 τίνα δὲ ὄσιν, καὶ ἂν λέγεις; ψυχὴ ἔχεις πολλὰ ἀγαθὰ ἀποκρί-
 μενα, φάγε, πίε, ἀφραίνε καθ' ἡμέραν. ὡς τῆς ἀλογίας.
 εἰ δὲ χοιρεῖαν εἶχες ψυχῇ, τί ἀν' ἄλλο, ἢ τὸ αὐτῆς ἀηγε-
 λίσσω; ἔγωγε κτηνώδης εἰ. ἕως ἀσυνέτου τῆς τῆς ψυχῆς ἀγα-
 θῶν, τοῖς τῆς σαρκὸς αὐτῷ βράμασι δεξιέμενος, καὶ ὅσα ὁ
 ἀφῆ

ἀφιδρῶν ὑποδέχεται, ταῦτα τῇ ψυχῇ ἀδυνατέμπεις· εἰ μὴν ἀρετῶν ἔχει, ἢ πλήρης ὄσιν ἔργων ἀγαθῶν, ἢ Θεῷ κοροσώ-
 κείωται, ἔχει πολλὰ ἀγαθὰ, καὶ δὲ φροσύνῃ πῶν καλῶ τῆς
 ψυχῆς δὲ φροσύνῃ. ἐπεὶ δὲ πᾶ ὀπίγεια φρονεῖς, καὶ Θεῶν
 ἔχεις τῶν κοιλίων, καὶ ἔλως σάρκινος εἶ, δεδωλωμένος τοῖς
 πάθεσιν, ἀκβε τῆς σοῖ κορεπῆσης κοροσηγορίας, καὶ εἰδὲς ἀν-
 θρώπων ἐθετόσοι, ἀλλ' αὐτὸς ὁ Κύριος, ἀφικων, ταύτη τῇ
 τυκτὶ, τῶν ψυχλῶσιν ἀπαιτῶσιν ἀπὸ σε· ἀπὸ ἡτοίμασας,
 τίτι εἶσαι; μείζων τῆς αἰωνίᾳ κολάσεως ὁ γέλω τῆς ἀβελίας·
 ὁ γὰρ μετ' ὀλίγον μέλλων ἀάρπασος ἀγεῖται, οἷα βυλόεται;
 καδελῶ με τὰς ἀποθήκας, καὶ μείζονας οἰκοδομήσῃ. καλῶς
 σύγε ποιῶν, φιλίῳ ἀπὸ κορὸς αὐτόν· ἀξία γὰρ καδαιρέσεως πᾶ
 ταμιεῖα τῆς ἀδικίας. κατὰσκαπτε ταῖς ἐαυτῶ χερσίν, ἀ κα-
 κῶς οἰκοδομήσας. λῦε τὰ σιποδοχεῖα, ὅθεν εἰδὲς ἀπῆλθε
 ποτε ἀδυναμίας τυχῶν. ἀφικύσον πάντα οἶκον πλεονεξίας
 φύλακα, ἀποσκύβασον ὀρόφους, ἀξίελε πύχους, δεῖξον Ἡλίῳ
 τὸν ἀρωτιῶντα σῖτον, ἐξάγαγε ἐκ φυλακῆς τὸν δέσμιον πλε-
 τον, θελώμβολσον πᾶ σκατεινὰ τὰ μαμωνὰ καταγῶγια. κα-
 δελῶ με τὰς ἀποθήκας, καὶ μείζονας οἰκοδομήσῃ. εἰ μὴ δὲ καὶ
 ταύτας ἐμπλήσης, τίποτε ἀρα εὐχνοθηθήσῃ; ἢ πῶ πάλιν κα-
 δαιρήσεις, καὶ πάλιν οἰκοδομήσεις; καὶ τί τέτων ἀνοητότερον;
 ἀπέραντα μαχθεῖν, οἰκοδομεῖν μὴ σκαδῆς, καὶ μὴ σκαδῆς
 καδαιρεῖν; ἔχεις ἀποθήκας, εἰ μὴ θελής, τὰς οἰκίας τῆς
 παιήτων. θεσαύεσον σεαυτῷ θεσαυρὸν ἐν Οὐρανῶ. πᾶ
 ἐκεῖ ἀποτιθέμενα, καὶ σῆτες καταβόσκονται, καὶ σιπηδῶν ὀπι-
 γέμεται, καὶ λησαὶ εὐκλέπτουσιν. ἀλλὰ τότε μεταδώσω τοῖς
 θεομοσίοις. ὅταν πᾶς δούτερας ἀποθήκας πληρώσω. μακρῆς
 σεαυτῷ τῆς χρόνης τῆς ζωῆς ἐπιξας. σκόπει μή σε κορολά-
 βῃ ὁ καὶ κοροθεσμίῳν ἐπείγων. καὶ γὰρ ἡ ἐπαγγελία, ἡ καὶ
 εὐδοκίᾳ ὄσῃ, ἀλλὰ ποικηρίας ὀπίδειξις. ἐπαγγέλλῃ γὰρ, καὶ
 εἶνα ὄσῃ μὴ ταῦτα, ἀλλ' εἶνα τὸ παρὸν εὐκρέση. ἐπεὶ καὶ

ἢ τὸ καλύον πρὸς τὴν μετάνοιαν; ἢ πᾶρσις ὁ ἐνδεής; ἢ
 χεὶρ πλήρης αἰ λυποθῆκαι; ἢ χ ὁ μιθὸς ἔποιμος; ἢ χ ἡ ἐνο-
 λη πηλαυγής; ὁ πειῶν τήκεται, ὁ γυμνητόδων πηγυται, ὁ
 ἀπατέρμενος ἀγγέται, ἢ σὺ τὴν ἐλεημοσυλίω εἰς αὐριον ἀ-
 ταβάλλης; ἀνε Σολομώντος· μὴ εἴπης, ἐπαπελθῶν ἐπανη-
 κι, ἢ αὐριον δάσω· ἢ γὰρ οἶδας τί τέξεται ἡ ὀπίσσω
 οἶων ἀδραγγυελμάτων ὑπερορᾶς, τῆ φιλαργυρίας τὰ ὡπε προ-
 πεβύσας· πῶσω ἴδει σε χάριεν ἔχει πᾶ δὲ ἐργέτη, φαι-
 δρὸν εἶρη, ἢ λαμπυριέθαι τῆ τιμῆ, ὅτι ἔη αὐτὸς διοχλοῖς
 θύρας ἑτέρων, ἀλλὰ πᾶς σὰς ἄλλοι καταλαμβάνουσι· νωὶ
 δὲ κατηφῆς εἶ, ἢ δυσσεύδακτος, ἐκκλίνας τὰς ἀπειθήσεις,
 μήπε τί ἢ μικρὸν ἀναγκαθῆς τῆ χειρῶν ἐμβαλεῖν, μίασ οἶ-
 δας φωνῶ· ἢ ἔχω· ἢ δὲ δάσω, πούης γὰρ εἶρη· πούης πᾶ
 εἰτι, ἢ ἐνδεής παντὸς ἀγαθῶ· πούης ἀγάπης· πούης φι-
 λαθρωπίας· πούης πίστεως τῆς εἰς Θεόν· πούης ἐλπίδος
 αἰωνίης· συρμεριστὰς ποιήσον τῶ σπυρῶ τῆς ἀδελφῆς· τὸ
 αὐριον σπυρόμενοι, σήμερον μετάνοιαν τῶ δρομῶν· πλεονεξίας
 εἶδος τὸ χαλεπώτατον, μηδὲ τῶ φθειρομενῶν πᾶς ἐνδεῆσι
 καταμερίσαι· τίνα, φησὶν, ἀδικῶ, σιλέχων τὰ ἑμαυτᾶ;
 πούα, εἶπέ μοι, σαυτᾶ; πόθου λαβῶν εἰς τὸν βίον εἰση-
 νεγκας; ὡσπερ αὐ εἶτις ἐν θεάτρῳ θέαν καταλαβαῖν, εἶπε
 εἰργοι τῆς ἐπεισιόντας, ἴδιον ἑαυτῶ κείνων τὸ κοινῶς πᾶ-
 σι καὶ τὴν χεῖσι προκειμένους· τοῖστοι εἶσι καὶ οἱ πλείστοι,
 τὰ γὰρ κοινὰ προκαπαχόντες, ἴδιοποιεῖνται διὰ τὴν πρόλη-
 ψιν· ἐπεὶ εἰ τὸ πρὸς ἀδραμυθίαν τῆς ἑαυτῶ χείρας ἔκα-
 εος κομιζόμενος, τὸ ὡσπερ τὸν ἠφίει τῶ δουλεύει, εἰδὲς μὴ
 αὐτὸν πλείσιος, εἰδὲς δὲ ἐνδεής· ἢ χεὶ γυμνὸς ἐξέπεσις τῆς
 γαστρῆς; ἢ γυμνὸς πάλιν εἰς τὴν γλῶσσαν ὑποσρέφεις; τὰ δὲ
 παρόντα σοι πόθου; εἰ μὴ ἄπο ταυτομάτη λέγεις, ἀθεος
 εἶ, μὴ γινώσκων τὸν κτίσαντα, μηδὲ χάριεν ἔχων τῶ δὲ-
 δικότι· εἰ δὲ ὁμολογεῖς εἶναι τὸν Θεόν, εἶπέ τὸν λόγον
 ἡμῶν

ἡμῖν δὲ ὄν ἔλαβες; μὴ ἀδικὸς ὁ Θεὸς, ὁ ἀνίσως ἡμῖν χαίρων τὰ τῶ βίῃ; ἀλλὰ τί σὺ μοι πλεῖται, ἐκεῖνος δὲ πένεται; ἢ πάντως, ἵνα καὶ σὺ χρηστότης καὶ πιστῆς οἰκονομίας μισθὸν ὑποδέξῃ, καὶ κείνος τοῖς μεγάλοις ἀθλοῖς τῆς ὑπομονῆς τιμηθῇ. σὺ δὲ πάντα τοῖς ἀπληρώτοις τῆς πλεονεξίας κόλποις περιλαμβάνων, εὐδία οἶει ἀδικεῖν, πῶς τις ὑποσερῶν; τίς ἐστὶν ὁ πλεονέκτης; εἴ μὴ ἐμμενῶν τῆ ἀυταρκεῖα· τίς δὲ ἐστὶν ὁ ὑποσερητής; ὁ ἀφαιρέμενος τὰ ἐκάστω. σὺ δὲ εἰ πλεονέκτης; σὺ δὲ καὶ ὑποσερητής, ἀπὸς οἰκονομίαν εὐδέξω, ταῦτα ἴδωσάυτῃ ποιῆμενος; ἢ ὁ μὲν ἐνδεδυμένον ὑπογυμνῶν λαποδύτης ὀνομαζήσεται, ὁ δὲ τὸν γυμνὸν μὴ ἐνδύων διωάμενος τὸ το ποιεῖν, ἄλλης τινὸς ἐστὶ ποροπηγορίας ἀξίος; τῷ πεινῶν τὸς ἐστὶν ὁ ἄρτος, ὃν σὺ κατέχεις· τῷ γυμνητῶντος τὸ ἱμάτιον, ὃ σὺ φυλάσσεις ἐν ὑποθήκαις· τῷ ἀυποδέκῃ τὸ ὑπόδημα, ὃ ἐστὶν σοὶ κατασῆπεται· τῷ χηρῶντος τὸ ἀργύριον, ὃ κατοριξίας ἔχεις· ὡς πῶς τις ἀδικεῖς, ὅσους παρέχειν ἐδύνασο· καλοὶ μοι, φησιν, οἱ λόγοι, ἀλλὰ καλλίων ὁ χρυσός· ὡς περ οἱ τοῖς ἀπολάστοις ἐστὶ σαφροσύνης ἡ λεγόμενοι· καὶ γὰρ ἐκεῖνοι, δεβαλλομένου τῆς ἐταίρας, ἀπὸ τῆς ὑπομνήσεως πρὸς τὰς ἐπιθυμίας ἐκκαίονται. πῶς σοι ὑπ' ὄψιν τὰ πάθη καὶ πένητος ἀγάγω, ἵνα γινῶς ἀπὸ ποικυλῶν σοναγμῶν σεαυτῷ θησαυρίζεις; ὡς πόσῃ ἀξίον σοι φαίνεται ὄν τῆ ἡμέρα τῆς κείσεως τὸ ῥῆμα ἐκεῖνο· δεῦτε οἱ δὲ λογημένοι τῷ πατρὸς μου, κληρονομήσατε τὴν ἡτοιμασμένην ὑμῖν βασιλείαν ἀπὸ καταβολῆς κόσμου· ἐπέμιασα γὰρ, καὶ εὐδίατέ μοι φαγεῖν· εὐδέψισα, καὶ ἐποτίσατέ με· γυμνὸς ἦμινα, καὶ περιβάλετέ με· ποικυλή δὲ σοι φρένη, καὶ ἰδρώς, καὶ σκότος περιχυθήσεται, ἀκόντι τῆς καταδίκης· ποικυλῶδες ἀπ' ἐμῶ οἱ καταραμένοι εἰς τὸ σκότος τὸ ὑψώτερον, τὸ ἡτοιμασμένην τῷ δεβαλλῶ καὶ τοῖς ἀγγέλοις αὐτῷ. ἐπέμιασα γὰρ, καὶ εἰ εὐδίατέ μοι φαγεῖν· εὐδέψισα, καὶ καὶ ἐποτίσατέ με· γυμνὸς ἦμινα, καὶ εἰ περιβά-

λετέ με· ἄλλ' ἄρα γὰρ ἐκεῖ ὁ ἄρπαξ ἐγκληῖται, ἀλλ' ὁ ἀκοινώ-
 τητος κατακράνεται. ἐγὼ μὲν εἶπον, ἃ συμφέρει ἐνόμιζον·
 σοὶ δὲ πειθούτι μὲν, παράδηλα πᾶ ἐν ἐπαγγελίαις ὑποκρί-
 μμα ἀγαθὰ· πᾶρκεῖσάντι δὲ, γοργαμμύνη ὄστιν ἢ ἀπει-
 λή, ἥς εὐχομαί σε τὴν πείρην διαφυγεῖν, βελτίονα γνώμῃ
 μεταλαμβάνουσα, ἵνα λίθον σοὶ γήνηται ὁ ἴδιος πλάτος, καὶ ἐφ'
 ἔτοιμα βαδίσῃς πᾶ ὑψόσια ἀγαθὰ, χάριτι τῷ πάντας ἡμᾶς
 καλέσωτος εἰς τὴν ἑαυτῆ βασιλείαν. ὧ ἢ δόξα καὶ τὰ κρά-
 τος εἰς τὰς αἰῶνας τοῦ αἰῶνων. Ἀμήν.

ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΟΜΙΛΙΑ ΕΙΣ ΤΟ, ΠΡΟΣΕΧΕ

Σεαυτῆ.

ΤΟΥ λόγου τὴν χρῆσιν δέδωκεν ἡμῖν ὁ κτίσας ἡμᾶς Θεός,
 ἵνα τὰς βελὰς τοῦ καρδιῶν ἀλλήλοις ὑποκαλύπτωμεν,
 καὶ δια τὸ ποιωνικὸν τῆς φύσεως, ἕκαστος τῷ πλησίον μεταδι-
 δῶμεν, ὡσπερ ἐκ τινων ταμιείων, τοῦ τῆς καρδίας κρυπτῶν, προ-
 φέροντες τὰ βαλόμενα. εἰ μὲν ἤδη γυμνῆ τῆ ψυχῆ διαζώμεν,
 οὐδὲς καὶ ἀπὸ τοῦ νοημάτων ἀλλήλοις συσχυνόμεθα· ἐπειδὴ
 δὲ ὑπὸ πᾶρκεπέσματος τῆ σαρκὸς καλυπτομένη ἡμῶν ἢ ψυχῆ
 τὰς ἐνοίας ἐργάζεται, ρημάτων δεῖται καὶ ὀνομάτων πρὸς τὸ
 δημοσιάζειν τὰ ἐν τῇ βάθει κείμενα. ἵππεδὼν ἕκ ποτε λάβη-
 ται φωνῆς σημεντικῆς ἢ ἐνοια ἡμῶν, ὡσπερ πορθεμείω τιτὶ
 τῷ λόγῳ ἐποχρημένη, διαπεριώσα τὸν αἶρα, ἐκ τῆ φθεγγο-
 μενῆς μεταβαίνει πρὸς τὸν ἀκρόντα· καὶ μὴ μόνον εὐρη γαλιύλω
 βαθεῖαν καὶ ἡσυχίαν, ὡσπερ λιμέσιν δίδιοις καὶ ἀχειμάσοις
 ταῖς ἀκοαῖς τοῦ μνησανόντων ὁ λόγος ἐγκαθορμιζέται· ἐὰν δὲ
 οἶον ζάλητις ἔραχθῆ ὁ πᾶρκε τοῦ ἀκρόντων θόρυβος, ἀντε-
 πνόση, ἐν μέσῳ τῆς ἀέρι διαλυθεῖς ἐναυάγησε, ποιήσασθ
 πᾶν γαλιύλω τῷ λόγῳ δια τῆς σιωπῆς· ἴσως γὰρ ἀντιφα-
 ρεῖν